

Tärä Tikani Pablokwe Filemónkrä Filemón

Pablo nämane ngite juta Romate angwane, niarakwe tärä ne tikani. Kä ye angwane abko niarakwe tärä Efesios, Filipenses amne Colosenses tikani arato. Pablokwe tärä ne tikani niara kukwe muko iti kädian nämane Filemón kräke. Filemón abko nünanka juta Colosa kanti. Niara abko käkwe ni kókani iti kädian nämane Onésimo sribikäre jakrä. Yebti Onésimo käkwe jändrän goibare Filemón kán, bti ngitiani, ñobtä ñan angwane ni gokä abko kämikadre abko kukwe nämane ükaninte kä ye angwane. Onésimo nikani nebe juta Romate, kanti Pablo nämane ngite kä teri kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre. Pablo abko käkwe kukwe kuin Jesubtä niebare Onésimoye angwane, Onésimo käkwe tödekani Jesubti. Abtä tö namani näinta bkänkä Filemón kanti ja ngite niekäre ie. Ye mden kisete, Pablo käkwe tärä ne tikani Filemón kräke, Filemón moto mikakäre jame Onésimokrä. Jesukristo käkwe Filemón tarebare kri, käkwe ngite dianinkä mento btä, bti kani ngäbti kwe, ye kwrere Filemón käkwe Onésimo taredre amne niara ngite jändrän goibtä ye diandre jabti ta kwe, bti kadre ngäbti ja mräkä kwrere Jesukristo kääbti kwe abko Pablokwe ribebare Filemónye tärä nebti.

Tärä nebtä abko Pablota jadenkä kukwe Onésimo yebtä, ñobtä ñan angwane kukwe Onésimo käta “kuin ütiäte sribikrä” niere griegore. Onésimo ngämi tödeka Jesubti angwane, niara ñakare ütiäte sribikrä, akwa tödekani Jesubti kwe, yebti tö namani sribire metre, aiseite “kuin sribikrä”.

Pablota köbö kuin juen

1 Ti Pablo, tita ngite kä teri tödekabtä Kristo Jesubti amne ti mräkä Timoteo tä tibe nete käta köbö kuin juen makrä Filemón. Filemón, ma abra nun kukwe muko amne sribi muko nunkwe, aiseite ma tare kri nunkwe. 2 Erere arato, nun mräkä merire Apia, kräke

nunta köbö kuin juen amne rü muko nunkwe Arquipo abko kräke nunta köbö kuin juen arato. Mdakäre abko, ja mräkä-tre tödekaka Jesubti tä gätäre ma gwiriete, ye kräke tita köbö kuin juen. 3 Ngöbö ni Rün nikwe btä ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin munkrä amne mun mika nüne jame kwetre, ie ti tö.

Pablota kuin niere Ngöböye

4 Tita blite Ngöböbe angwane, mata nuke töre tie angwane, käre tita kuin niere Ngöbö tikwe-ye mabtä, 5 ñobtä ñan angwane mata tödeke ni Dänkien Jesubti amne nitre deme deme Ngöbö-kwe abko mata tarere jökrä abko tita kukwe nuen, yebtä abko tita kuin niere Ngöböye mabtä käre-käre. 6 Mdakäre abko, dre dre kuin nuendre Kristo kräke, ye rabadre gare kuin mae, abkokäre nitre tödekaka Jesubti, ye ben gwaire ma reketadre jakri tödekare kwärä Jesubti, ye abko tita ribere Ngöböye makrä Filemón. 7 Amne mata ni mda mda tarere ye abko käi nuäre krübäte tibtä amne tä ti die mike krübäte arato, ñobtä ñan angwane juta deme Ngöbökwé abko mata kä miketa nuäre motobtä.

Pablota ja di kärere Onésimokrä

8-10 Ne aiseite ti tö kukwe ribei krörö mae Onésimo kräke. Kristo kääbti makwe dre nuendre abko ti rabadre ükete nuendre mae, akwa ti ñan tö kukwe nuein kore, aiseite nita ja tarere kwäri-kwäri, yebti ti tö kukwe ribei krörö mae: Ti nena unsunine jakän amne mtare tita ngite kä teri kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre amne, tita ngite kä teri, ne kanti Onésimo käkwe tödeka-ni Kristobti ti köböire. Ne aiseite Onésimo abko ti ngobo tikwe Kristo köböire amne ti abko niara rün kwrere, aiseite ti bike ja di

kärere krörö kräke mae: 11 Käne Onésimo ngämi tödeke Jesubti, känenkri nämane klabore ngwarbe amne ütiäte ñakare makrä, akwa mtare niarata tödeke Jesubti, aiseite niara rabadre klabore ütiäte kri makrä amne tikrä.

12 Mtare tita juenta nebeta ma kanti yete. Niara abko ti ngobo jen tikwe kwrere, aiseite tare kri tikwe. 13 Kukwe kuin Jesubtä diri dokwäre tita ngite kä teri, ne kanti Onésimo rabadre ti die mikakäre ma täte, ie ti tö rababa bäri. 14 Akwa kukwe ngämi nükebti ja moto kuinbti mae, ye känenkri ti ñan tö jändrän nuein, aiseite tita Onésimo juenta jirekäre mae yete. Ja moto kuinbti makwe niara tuadremetre neme nete ti die mikakäre abko ie ti tö amne, ñan tikwe kukwe niedre abko erere makwe nuendre abko ie ti tö, aiseite tita juenta kore ma kanti yete. 15 Onésimo abko ngitiani bä jötrö makän mentokwäre, ye abko nane tödekadre kwe Jesubti abko köböire rikadre nebeta ma kanti angwane, nünandre käre-käre kwe mabe, abkokäre nakaninkä kore. 16 Akwa mtare abko niara ñan rabadreta klabore jirekäre makwe, akwa ma mräkä tare kri makwe ni Dänkien kääbti, ye kwrere rabadi makrä. Niara tareta kri tikwe, akwa makwe rabadi bäri tare ruen tie. Ye abko ñan klabore makwe abtä makwe tare angwane, makwe tare ja mräkä kwrere ni Dänkien kääbti. 17 Ye abko, tödekabtä Jesubti mata ti kaen ngäbti ja

mräkä kwrere ne ngwane,
makwe ti kadre ngäbti ño ja
gwiriete, ye kwrere makwe
Onésimo kata ngäbti abko tita
ribere mae. **18** Amne nane
kukwe nuenbare blo mabtä kwe
o rürümon ütiä bti makwe, ye
abko makwe ütiä kārā tie
19 amne tikwe niara ütiä biandi
jökrä mae ne abko ti Pablo kätä
tärä tike ja kise jenbti kore
mae. Ma abko bti rürümon ütiä
kri tikwe, ñobtä ñan angwane
makwe tödekani Jesubti ti kö-
böire, aiseite makwe rürümon
ütiä niarakwe biandre abko ti
ñan tö nibi niei mae, kätä niere
kore mae. **20** Rürümon ütiä kri
kore mabti tikwe, ye mdenbtä
abko ni Dänkien kätä ni tarere,
ye käfti ti tö ja di kārāi mae
Onésimo kräke, ye kwrere ma-
kwe Onésimo kata ngäbti kă
mikakäre nuäre tibtä, ni ja mrä-
käre Kristo käfti ye kwrere.
21 Tita kukwe niere, ye erere

makwe mikadi täte jökrä gare
kuin tie amne tita ja di ribere
mae Onésimobtä, yebti ta ma-
kwe kukwe mda mda nuendi
bäri kuin kräke, ye gare kuin
tie, aiseite tita tärä ne tike mae.

22 Mdakäre abko, munta ja di
kärere tikrä Ngöböye, yebtä Ngö-
bökwé mun kukwei nuadi
angwane, Ngöbö diebti ti raba-
dreta tikaninte angwane, ti tö
näin basareta yete, aiseite makwe
kă ükate biare keteti ti kâne
abko ti tö ribei mae.

23 Amne ti kukwe muko Epa-
fras tä ngite kă teri tibe gwaire
nete tödekabtä Kristo Jesubti
abko kätä köbö kuin juen mun-
krä. **24** Erere arato, sribi muko
tikwe Marcos, Aristarco, Demas
amne Lucas kätä köbö kuin juen
munye.

25 Ni Dänkien Jesukristo
kăkwé ja moto mika kuin mun
jökrä kräke. Abko kore se. Ne
ngörä.

Tärä Tikani Nitre Hebreokrä Hebreos

Tärä ne tikani nitre israelita tödekaka Jesubti die mikakäre. Nitre israelita abko kädianta hebreo amne arabe kädianta judio arato. Niaratre abko juta kwatibe, akwa kädianta ketamä. Nirekwe tärä Hebreos ne tikani gare ñakare metre. Pablo kăkwé tikani abko ni ruäre tä nütüre. Ni mda abko tä Bernabé niere amne ni mda abko tä Apolos niere, akwa nirekwe tikani abko gare ñakare metre nie. Nitre romanobo ngämi juta Jerusalén juen ngwarbe kă 70, ye känenkri tärä ne namanina tikani nütüta.

Nitre israelita tödekaka Jesubti, kräke tärä ne tikani niaratre die mikakäre nünenkä dite Jesukristobtä, ñobtä ñan angwane niaratre nämane ja tare nike tödekabtä Jesubti amne ni ruäre tö namani trö kwitai Jesukristoye Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikakäre täte. Jesukristo di ñakare era metre niaratre die mikakäre, aiseite trö kwitadre ie abko ni ni ngökaka nämane dirire ietre. Ye mden kiseté, ni tärä ne tikaka kăkwé Jesukristo bā mikani krörö ietre: Jesukristo köböire abko Ngöböta ja mike gare bäri metre ta. Kira Ngöbökwé blitabare ja kukwei niekă niekă köböire, angele köböire amne Moisés köböire, akwa mrä blitabare bäri metre kwe ja Odei itibe Jesukristo köböire.

Mdakäre abko, Ngöbökwé kukwe ükadite btin nitre israelitabe abko Ngöbökwé niebare kira, kukwe btin ye abko namani bare Jesukristo köböire abko tärä ne tä mike gare. Erere arato, juta Jerusalén yete nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane jändrän kāmike köbö kwatirekwatire nitre israelita ngite ye diankakäre mento btä, akwa nuenbare kwetere köbö kwatirekwatire ñobtä ñan angwane jändrän ngwarbe di ñakare ni ngite diantarikrä mento nibtä. Akwa Jesukristo abko krütani batibe ni ngite diankakäre mento nibtä, ye abko namani ütiäte kärekwäre Ngöbö ngwärekwäre, aiseite Jesukristo abko bäri kuin amne bäri ütiäte, aiseite niara aibehti nikwe tödekadre amne niara aibe jiebti ni rikadre. Mtare niarata Ngöbö ngwärekwäre kă käinbti blite Ngöböbe nikrä.

Jesukristo abko bäri ütiäte, aiseite nitre israelita tödekaka bti kăkwé ñan trö kwitadre ie. Jesukristo köböire Ngöbökwé ji tikani btin ni kräke nebe Ngöbö kânti kă käinbti, aiseite ni rabadre juto biare ja tare nike tödekabtä Jesubti abko tärä ne tä mike gare nie. Nikwe Jesukristo rükandrete ne angwane, Ngöbökwé ni mikadre ja ngie nuen, Ngöbökwé nitre israelita nünanka kira mikani ja ngie nuen ye kwrere.

Ngöbökwe blitabare ja Odei Jesu köböire

1 1 Ti mräkätire, nitre Ngöbö kukwei niekä,^a köböire Ngöbökwe blitabare bare bare bätäkä ngwarbe ni mräkä kirakira ben. **2** Akwa kä mrä ne ngwane abko Ngöbökwe blitabarera ünän täte nibe niara Odei jen kwe Jesukristo ye köböire. Ngöbökwe ja Odei mikani jändrän jökrä bkänkä amne niara köböire Ngöbökwe kä känta amne kä temen dätebare. **3** Ngöbö Odei ye abko tä Ngöbö töi kuin bä nuäre mike gare nie. Erere arato, Ngöbö Odei abko ja kwrere Ngöböbe amne Ngöbö abko fio, ye abko tä bä mike metre ta nie. Mdakäre abko, Ngöbö Odei ye arabe tä jändrän jökrä ketete kuin ketetibe ja kukwei di kri köböire. Erere arato, kukwe kämekäme nibtä ye dianinkä jökrä mento nibtä kwe, käkwe ni bätäninte amne ni mikani merebe jökrä kwe, bti nikaninta kä käinbti, kanti Ngöbökwe mikani bäri ütiäte kri, ye bä mikakrä mikani takänintbe kwe ja küde ruenkri.

Jesu abko bäri ütiäte angeletre ngwä

4 Amne Ngöbökwe mikani bäri ütiäte kri angeletre ngwä. Niara kädekani fio Ngöbökwe, ye abko namani bäri ütiäte

angeletre jökrä bti ta abko namani bare kore.

5 Angele ñakare jire iti abko ie Ngöbökwe niebare krörö: Ma abko ti Odei tikwe, ye abko tita mike gare ni jökräye mtare, *Salmos 2.7* niebare Ngöbökwe niara Odei Jesuye.

Erere arato, angele ñakare jire iti, ie Ngöbökwe niebare krörö: Ti rabadre niara Rün jen kwe amne, niara rabadi ti Odei jen tikwe,

2 Samuel 7.14; 1 Crónicas 17.13 abko Ngöbökwe niebare ñakare jire chi kore angelebtä. **6** Akwa tarä mda Ngöbö Kukweibtä, Ngöbökwe ja Odei mubai mikani gare ni jökräye angwane, niebare kwe:

Angele Ngöbökwe jire jökrä käkwe niara mika ütiäte jae, *Deuteronomio 32.43* niebare Ngöbökwe. **7** Amne angelebtä abko Ngöböta niere krörö ja Kukweibtä:

Tita angele tikwe mike näin jötrö müre kwrere amne niaratre tä sribi nuene ñukwä jutra kwrere tikrä,

Salmos 104.4

nieta Ngöbökwe. **8** Akwa Ngöbö Odei Jesu abkobtä nieta krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ngöbö, mata gobrane, ye rabadi kärekäre amne, mata gobrane kuin era metre ni jökräbtä.

^a 1.1 nitre Ngöbö kukwei niekä btä blitata nete abko ni jökrä Ngöbö kukwei niekä, köböire Ngöbökwe blitabare Jesukristo känenkri. Ruäre abko Moisés, Jeremías, Isaías, Oseas, Malaquías amne Juan Bautista.

9 Mata jändrän jökrä kuin tarere amne, jändrän jökrä kämekäme, yebtä ma mätä.

Ye mdenbtä abko Ngöbö makwe käkwe ma dianinkä jenena jakrä amne, kä nuäre mikani täte jökrä mabtä abko köböire ma mikani bäri ütiäte kri ma kukwe muko mda mda ngwä,

Salmos 45.6-7

abko Ngöbökwe niebare niara Odei Jesubtä. **10** Erere arato, Ngöböta niere krörö btä:

Ti Dänkien, kena dekä makwe kä temen ne dätebare amne, ja kise jenbti makwe kä känta dätebare.

11 Angwane kä ye abko näin jökrä ta, akwa ma abko tädi kärekäre.

Dän tä kite ngututüre tä niken ngwarbe jökrä, ye kwrere kä temen, kä känta näin ngwarbe jökrä.

12 Amne dän mriakata, ye kwrere makwe kä temen amne kä känta mriadikä jökrä.

Amne nita dän mdara jire kite jabtä, ye kwrere makwe kä kwitadi jökrä.

Akwa ma abko tädi ja kwrere kärekäre amne ma ñan krütadi jire chi,

Salmos 102.25-27

abko Ngöböta niere ja Kukweibtä niara Odei Jesubtä. **13** Erere

arato, Ngöbökwe niebare krörö niara Odeiye:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne kanti jakwe take nete.

Ye kanti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni, *Salmos 110.1*

niebare Ngöbökwe ja Odei Jesuye. Ye kwrere abko angele ñakare jire iti, ie Ngöbökwe kukwe niebare kore, **14** ñobtä ñan angwane angele jökrä abko üai sribikä Ngöbökrä amne, nire nire rabadre dianintari abko Ngöböta angele juen die mike.

Ni mikani mokre

2 1 Ngöbökwe kukwe niebare kore ja Odeiibtä, ye mden kisete Ngöbö kukwei nuaba nikwe, ye ie nikwe olo ketadrete kwatibe bäri mda, ni ñan rikadre ji Ngöbökwe bare mento bätäre-kä ja taritäre abkokäre, **2** ñobtä ñan angwane kira Ngöbökwe ja kukwei niebare Moiséye angele köböire, ye abko Ngöbökwe mikamna täte metre amne nire nire käkwe ja mikani ngite kukwe ye rüere, käkwe kukwe ye kitani temen abko ütiäre mikani ja ngie nuen era metre Ngöbö-kwe. **3-4** Yebti Ngöbökwe kukwe niebare mda ni Dänkien Jesu ara jire köböire ni dantarikrä amne ni Dänkien kukwe nuaka nuaka käkwe niebareta jökrä nie angwane, kukwe ye abko kukwe metre mikani gare kwetere nie. Akwa kukwe ye abko rabadre bäri ütiäte ni okwäte, abkokäre Ngöbö ara jire käkwe sribi kri

ñan tuabare nuenbare, niara nāmane kukwe ye niekā niekā ben bā mikakrā. Erere arato, sribi kri btā ni jōkrā tōi ñan namani krūtare nuenbare kwe amne, Ngöbökwe ja di kri mikani tuadre arato. Mdakäre abko, ja Üai Deme köböire Ngöbökwe ja di biani bātākā ngwarbe nie, niara tō namani ja di biain ño ño ni itire itire ie, ye kwrere biani kwe. Ngöbökwe ni diandretari ye abko bāri ütiäte kri kore, aisetekwe ñan trō kwitadre kukwe yeye, abtā ni ñan rabadre dianintari angwane, nikwe ñan kwäräbedre jire chi Ngöbö ngäniene.

Jesu namani ni kwrere

5 Mdakäre abko, kā mda btin dātedi Ngöbökwe btā nunta blite, ye abko ñan Ngöbökwe mikadi gare angeleye. 6 Akwa tārā keteti Ngöbö Kukweibtā ni iti kākwe niebare krörö:

Ni kā nebtā abko bobre jakān.

¿Se ñobtā mata töbike btā?

¿Se ñobtā abko mata tarere?

7 Makwe ni kā nebtā mikani bā bobre angelese krāke, akwa yebti makwe niara mikani bāri ütiäte kri angele ngwā, rabadre mikani ütiäte ni jōkrākwe abkokäre.

8 Amne makwe jändrän jōkrā mikani niara ngoto tāni gobrankäre bti,

Salmos 8.4-6

abko niebare Ngöbö Odei Jesubtā. Ye abko, Ngöbökwe jändrän jōkrā mikani niara ngoto tāni, aisetekwe jändrän ñakare jire keteti abko Ngöbökwe mikaninte niara ngoto bare mento. Akwa gwāngwarbe jändrän ruäre abko tā ñakare niara ngoto tāni tā nebe tuen nie. 9 Akwa Jesu nāmane nüne kā nebtā angwane, Ngöbökwe mikani bāri bobre angele ngwā abko nita tuen. Akwa mtare Ngöbökwe mikanina bāri ütiäte kri kaitadrekā ni jōkrākwe, ñobtā ñan angwane Ngöbö moto kuinbti niarakwe ja tare nikani amne krütani ni jōkrā krāke amne ni jōkrā täte.

10 Ngöbö abko jändrän jōkrā dātekā amne jändrän ye abko jōkrā Ngöbökrā. Ngöbö ye abko tō ja ngäbriänkätre tödekaka Jesubti tuai jōkrā nebe kā nuārete jabe, aisetekwe Jesukristokwe ja tare nikani ye köböire Ngöbökwe niara mikani biare täte Ji Ngwianka ni dantarikäre.

11 Ye abko, Jesu ni mikaka kuin deme ye kätä nitre tödekaka niarabti mike kuin deme. Niaratre btā Jesu ye abko Rün itibe, aisetekwe Jesu tā nebe ja gaire ñakare ni ja etbare niere abko 12 gare nie, ñobtā ñan angwane Ngöbö Kukweibtā abko Jesukwe niebare krörö Rün Ngöböye:

Ti mräkätre ben tikwe blitadi mabtā, amne nitre gätākā ma käfti, ye ngwärekre tikwe ka niedi ma kaitakakäre,

Salmos 22.22

abko tā tikani Ngöbö Kukweibtā.

13 Erere arato nieta krörö:

Tikwe tödekadi metre
Ngöböbti, *Isaias 8.17*

niebare Jesukwe Rün Ngöböye.

Erere arato, niebare krörö kwe:

Ngöbökwe ja ngäbriänkätre
biani tie abko ben tita
nete, *Isaias 8.18*

nieta kore Ngöbö Kukweibtā.

14 Ngöbö ngäbriänkätre ye abko ngrabare ja kwrere jōkrā, aisetekwe Jesu dārebare angwane, ngrabare namani ni kwrere. Diablu abko di tārā ni kāmikakrā. Akwa Jesu dārebare ni kwrere, niara krütani angwane, di rabadre diablu gakakäre amne nitikatekäre. 15 Jesu krütani ni kwati tikatekäre, ñobtā ñan angwane ni klabore kätä bkānkā jürā ngwen, ye kwrere jire ni jōkrā nāmane gata jürā ngwen käre abko kisete nāmane ja tare nike abko tikaninte kwe. 16 Ne aisetekwe, ñan niara jatani angele die mikakäre kore, akwa jatani Abraham mräkā tödekaka Jesubti die mikakäre. 17 Ye mden kisete, niara rabadre sribire Ngöbökrā ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dānkien kwrere amne, rabadre sribi ye ngwena bare täte jōkrā, amne rabadre niara mräkā ngwen ruentari tare jae, abkokäre nükani dārere niara mräkätre kwrere. Mdakäre abko, jändrän kāmika nāmane ni ngite ütiäre, ye kwrere niara jraindre ni ngite ngite dānkakäre mento nibtā, abkokäre nükani dārere ni kwrere. 18 Niara ara jire kākwe ja tare nikani kri amne namani

nuaninte ja käre kukwe kāmēbti. Ye mden kisete, nire nire nuateta ja käre rüe Satanakwe abko niarata die mikaka arato.

Jesu abko bāri ütiäte Moisés ngwā

3 1 Mdakäre abko ti mräkätredeme deme, mun ye abko Ngöbökrä kārābare jakrā. Kukwe nini tikwe, yebtā munkwe töbika kuin metre Jesubtā. Niara abko jatani Ngöbö Kukwe Ngwianka kwrere amne niara abko Ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre Dānkien abko bti nita tödeke kwatibe. 2 Kira abko nitre israelita abko ju Ngöbökwe kwrere. Moisés abko nāmane sribire niaratre ngätäite amne Ngöbökwe sribi biani ie abko erere mikani täte jōkrā kwe, kākwe sribi nuenbare kuin täte ju Ngöbökwe jire jōkrā te. Ye kwrere arato, Ngöbökwe Jesu mikani sribire angwane, Jesu kākwe Ngöbö mikani täte metre, kākwe sribi nuenbare kuin täte arato. 3 Akwa Jesu abko Ngöbökwe mikani bāri ütiäte Moisés bti ta, ñobtā ñan angwane ni ju mikaka ye abko mikata bāri ütiäte ju ara yebti ta. Jesu abko kākwe ju Ngöbökwe mikani, aisetekwe Ngöbökwe mikani bāri ütiäte Moisés ngwā. 4 Ju kwatirekwatire mikata ye abko ni tārā iti kätä mike, akwa Ngöbö abko kākwe jändrän jōkrā dātebare. 5 Moisés abko sribikā jirekābe amne sribi nuenbare kuin täte kwe ju Ngöbökwe te amne, Ngöbökwe dre dre niedi niara täbti

abko bă mika nămane niara kôböire. **6** Akwa Kristo abko Ngôbö Odei ara, aiseite niara abko tă ju Ngôbökwê dănkienê kuin metre. Ye abko, nitre tôtekaka Kristobti abko Ju Ngôbökwê ara, bti Kristo tă dănkienê. Ye abko, nikwe nūnandrekă dīte Kristobtă amne Kristo jatadita abkobti nikwe tôtekadre janknu ye ngwane, ni rabadre ju niara-kwe janknu amne Kristo rabadre ni dănkienê janknu.

Nikwe űan Ngôbö Kukwei kitadre temen

7 Ne mdenbtă abko, Ngôbö Ŭai Deme kăta niere krôrô Ngôbö Kukweibtă:

Ngôböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare, **8** ne ngwane munkwe űan ja dokwă mika ribi, mun mrăkă kirakira kăkwe ja dokwă mikani ribi Ngôbö rüere Moisés năire ye kwrere.

Niaratrekwe Ngôbö nuaninte ja kăne kă kaibete, ye kwrere munkwe űan nuen.

9 Kă kaibe yete tikwe sribi kri űan tuabare nuenbare mun mrăkă kirakira krăke amne, kă gre ketebu jire sribi kri ye tuani kwetere.

Akwa ti di nămane ti kukwei mikakră tăte ya, űakare ya, ye abko tō

namani tuai janknu, amne ja dokwă mikani ribi kwetere jirekăbe.

10 Ye mdenbtă abko nitre nūnanka kă ye ngwane, krăke ti moto rababa romon, kăkwe nieba krôrô:

Nitre noko kăre tă niken ngwarbe ji mdabti, amne ji tikwe, bti rikadre, ye gare űakare ietre abti kă nūke mtare, tikwe nieba niaratrebti.

11 Abtă ti moto rababa romon krübăte, kăkwe nieba krôrô niaratre rüere:

Kă jadükakră tikwe, ye kănti nitre ye űan rükadre jire, tikwe nieba kore rüere, *Salmos 95.7-11*

niebare Ngôbö Ŭai Demekwe Ngôbö Kukweibtă.

12 Ne aiseite ti mrăkătre, mun itire itire kăkwe űan ja tōi mika kămekăme amne, munkwe űan ja dokwă mika ribi, kăkwe űan tôtekadre mda Ngôböbti, kăkwe trô kwitadre Ngôbö nire yeye. **13** Akwa "Mtare"^b kă ne tă nê ngwane, ja die mika kwărikwări kôbö kwatirekwatire munkwe, kukwe kămekăme kăkwe űan mun ngôkadre jire iti amne mun űan dokwă rabadre ribi Ngôbö rüere abkokăre.

14 Nikwe tôtedekani era metre Kristobti kena, ye kwrere nikwe nūnandrekă dīte jabtă nebebe kă mră ye năire, ye ngwane ni

^b 3.13 *Mtare*. Nikwe Ngôbö kukwei mikadre tăte abko bă mikata kukwe "Mtare" yebti.

rabadi ketetibe Kristobe kăre-kăre arato. **15** Ne aiseite Ngôbö Kukwei kăta niere krôrô:

Ngôböta dre niere, ye munkwe kukwe nua mtare, ne ngwane munkwe űan ja dokwă mika ribi, mun mrăkă kirakira kăkwe ja dokwă mikani ribi Ngôbö rüere Moisés năire,

Salmos 95.7-8

abko nieta Ngôbö Kukweibtă.

16 Ye abko, űnerekwe Ngôbö kukwei nuani abti namani rüere kore Ngôbö rüere? Nitre israelita nămane Egipto Moisés nikani ngwenante, ye mden abko namani rüere Ngôbö rüere. **17** űAmne nire krăke Ngôbö moto namani romon kă gre ketebu? Ye abko nitre israelita kăkwe ja mikani ngite Ngôbö rüere, ye mden abko ngwăkă namani kitanintbe tementa kwărakwără kă kaibete. **18** Mdakăre abko, űnerekwe űan rükadre kă jadükakră Ngôbökwê kănti niebare ie Ngôbökwê? Ye abko, nitre israelita kăkwe Ngôbö kukwei mikani űakare tăte. Nitre ye mden abko ie Ngôbökwê űăkăbare kore. **19** Nitre israelita ye abko kăkwe tôtedekani űakare Ngôböbti, aiseite namani űakare kă jadükakră Ngôbökwê kănti abko gare nie.

Kôbö jadükakră tără mtare juta Ngôbökwê krăke

4 **1** Ne aiseite, kă jadükakră Ngôbökwê kôböi mikani nie, ye kănti kă tă rikakră mta-re, aiseite nikwe ja ngibiadre

kuin amne nikwe űan ja mikadre ngite nitre israelita kirakira kwrere. Nane mun ruăre űan rabadre kă jadükakră ye kănti abko ngăniene tita niere kore, **2** űobtă űan angwane kukwe kuin Ngôbökwê ye niebare kira nitre israelitaye, ye kwrere jire kukwe kuin Ngôbökwê Jesubtă niebare nie. Akwa kukwe nuani jirekăbe kwetere kira amne niaratre kăkwe tôtedekani űakare Ngôböbti, ye mdenbtă abko űan namani kă jadükakră Ngôbökwê kănti. Kukwe űan rakadrekă kore munbtă abko ngăniene tita niere kore munye. **3** Akwa ni abko kăkwe tôtedekani Kristobti, ye abko năin kă jadükakră Ngôbökwê ye kănti, aiseite kukwe niebare kira Ngôbökwê nitre israelitabtă űan rakadrekă niabtă. Kă ye mdenbtă abko Ngôbökwê niebare krôrô:

Ti moto rababa romon krübăte, kăkwe nieba krôrô niaratre rüere: Kă jadükakră tikwe, ye kănti nitre ye űan rükadre jire, tikwe nieba kore rüere, *Salmos 95.11*

niebare Ngôbökwê ni mrăkă kirakirabtă. Akwa kena dekă Ngôbökwê kă dătebare angwane, sribi nuenbare űăn jôkră kwe, bti jadükani kwe gare nie, **4** űobtă űan angwane kôbö kükü abko btă Ngôbö Kukwei tă niere krôrô tără keteti kănti:

Ngôbökwê sribibare űăn jôkră, yebti kôbö kükürare angwane jadükani kwe, *Génesis 2.2*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.
5 Abti nitre israelita kākwe töde-
kani ñakare Ngöböbti, aise-
te Ngöbökwie niebare ja Kukweibtä
abko ti bike niere bobuta abko
krörö:

Kä jadükakrä tikwe, ye
kánti nitre ye ñan
rükadre jire, *Salmos 95.11*
niebare Ngöbökwie.

6 Akwa kä jadükakrä Ngöbö-
kwe ye tä janknu mda abko kánti
ni ruäre rabadi niken, akwa nitre
israelita kirakira ie kukwe kuin
Ngöbökwie niebare, akwa kukwe
ye abko kitani temen kwetre,
abtä ñan nikani nebe kä jadüka-
krä Ngöbökwie ye kánti. 7 Ye
mden kisete, kä nikanina kira ta
Josué täbti angwane, Ngöbökwie
köbö jadükakrä mdara jire köböi
kitani. Köbö btin mda ye abko kä
“Mtare” niebare Ngöbökwie jrei
David tukwe köböire abko krörö:

Ngöböta dre niere, ye
munkwe kukwe nua
mtare, ne ngwane
munkwe ñan ja dokwä
mika ribi, *Salmos 95.7-8*
niebare Ngöbökwie jrei David
köböire. 8 Ngöbökwie niebare
kore, ñobtä ñan angwane Josué
rabadre nitre israelita ngwena kä
jadükakrä Ngöbökwie kánti era
metre, akräke köbö jadükakrä
tärrä mda Ngöbökwie ñan niedre
jire chi. 9 Akwa Josué ñan nika-
ni nitre israelita ngwena nebe kä
jadükakrä era metre kánti, aise-
te köbö jadükakrä tärrä mda juta
Ngöbökwie kräke, 10 ñobtä ñan
angwane Ngöbökwie jändrän
jökrä dätebare, yebti köbö kükü

te jadükani kwe, ye kwrere jire
nire nire rikadre kä jadükakrä
Ngöbökwie ye kánti abko tä jadü-
ke sribi kweye.

11 Kira nitre israelita ruäre
ñan nükani kä jadükakrä Ngöbö-
kwe kánti, ñobtä ñan angwane
Ngöbö kukwei kitani temen kwe-
tre. Ye kwrere, mun ngätäite ni
ñakare jire iti kākwe Ngöbö
kukwei kitadre temen, köböite
ñan rükadre kä jadükakrä Ngö-
bökwie ye kánti, abkokäre ari sri-
bire ja di ngöi jökrä, 12 ñobtä
ñan angwane Ngöbö Kukwei
abko nire amne dite amne, ngi-
tra tu grine jütire jabtä kwäri-
kwäri abko tä jändrän tikekä
därebe, yebti ta Ngöbö Kukwei
bäri grine krübäte. Ni töi amne
ni moto bäri kaibe ñäre ñakare
abko Ngöbö Kukwei ye käta tike-
kä därebe amne ni töi ño ño kai-
be nikwe amne nita töbike ño ño
ni mdabtä, ye abko Ngöbö
Kukwei tä mike gare jökrä nie.
13 Jändrän jökrä dätebare Ngö-
bökwie, ye abko ñan raba ja
rükente jire chi Ngöbö okwä
bäre mento Ngöbö ngäniene.
Jändrän jökrä tä bütiere Ngöbö
ngwäreki, aise te Ngöbö abko ie
nikwe ja niedi metre jökrä. Ngö-
bö ye mden okwä bäre ni ñan
raba ngitie.

**Jesu abko Ni Blitaka Ngöböbe
Ni Mda Mda Diäre Dänkien era
metre**

14 Mdakäre abko, Jesu Ngöbö
Odei ye ara jire tä ni blitaka
Ngöböbe ni mda mda diäre dän-
kien kri nikwe abko nikani

nünenta kä käinbti, aise te ari
tödeke kwatibe janknu bti.
15 Ari tödeke kore bti, ñobtä ñan
angwane Jesu ni blitaka Ngöbö-
be ni mda mda diäre dänkien tä
nikwe, ye abko ni di ñan rabadre
nünandre mda Ngöbökrä angwa-
ne, ni rabadre ruentari tare ie,
ñobtä ñan angwane kukwe
kämekäme Ngöbö rüere käta ni
nue te ja käne, ye kwrere naka-
ninkä bätäkä ngwarbe käne Jesu-
btä, akwa ja mikani ngite ñakare
jire chi bati kwe. 16 Ne aise te,
nikwe ñan kä jürä ngwandre
jabtä amne, brän krötö bäri kürä
gobrankrä Ngöbökwie, bti Ngöbö
tä tākäninte ye kánti. Ngöbö
moto kuin ni tarekä, ye ken ari
krötö angwane, ni rabadi ruen
bobre ie amne, kukwe bätäkä
ngwarbe tä kite ni rüere, angwa-
ne ni die mikadi kwe.

5 1 Nitre blitaka Ngöböbe ni
mda mda diäre dänkien ye
abko dīankata ni mda mda ngä-
täite amne, mikata blite Ngöbö-
be ni mda mda diäre amne ni
mda mda kräke. Erere arato,
niara tä jändrän bianka Ngöbö-
ye amne jändrän kukwaka Ngö-
böye ni ngite ngite ütiäre.
2 Akwa ni blitaka Ngöböbe ni
mda mda diäre dänkien ye abko
tä ja mike ngite ni mda mda
kwrere arato. Ye mden kisete, ni
mda mda töi ñakare käta ja
mike ngite amne tä niken ji blo-
bti, ni yebe rabadre blite jäme,
ñobtä ñan angwane tä ja mike
ngite niaratre kwrere. 3 Ye
mden kisete, niarakwe jändrän
kämikadre Ngöböye ja ngite

ütiäre. Erere arato, jändrän
kämikadre kwe juta Ngöbökwie
israelita ye ütiäre.

4 Sribi ye abko ütiäre kri abko
ni ñakare jire iti raba den kise
aubti jae, akwa Ngöbö ara jire
käta ni kärere abko erere kisete
sribi ütiäre ye mikata kwe. Kira
Moisés näire, Ngöbökwie Aarón
käräbare sribi ne nuene abko
erere mikani kwe niara kisete.
5 Ye kwrere arato, Kristo kākwe
ñan ja mikani ni blitaka Ngöbö-
be ni mda mda diäre dänkien
au, akwa Ngöbö ara jire kākwe
sribi bäri ütiäre kri ye biani ie,
kākwe niebare krörö ie:

Ma abko ti Odei jen tikwe,
ye abko tita mike gare ni
jökräye mtare, *Salmos 2.7*
niebare Ngöbökwie Jesukristoye.
6 Erere arato, tärrä mdara jire
kánti Ngöbökwie niebare krörö
ie:

Melquisedec nämane
blitaka tibe ni mda mda
diäre,
ye kwrere jire ma rabadi
blitaka tibe ni mda mda
diäre käreäre,

Salmos 110.4
niebare Ngöbökwie Jesukristoye,
erere mikani ütiäre kri kwe,
kākwe mikani blitaka jabe ni
mda mda diäre dänkien.

7 Jesu nämane nüne kä nebtä
angwane, Ngöbö niara ngibiaka
gata ngäniene, ye ben nikani
blite angwane, namani ngrente
krikri be, kä namani ja müaire
amne, okwä nöi namani näkäen
kä kabre ie ja di käräbtä Ngöbö-
ye amne, Ngöbö kukwei mikani

täte jökrä kwe, aisele Ngöbökwé kukwei nuani, kákwé mikaninta nire. **8** Jesu abko Ngöbö Odei bkänä, akwa ja tare nikani kwe, ye köböire Ngöbö kukwei mikadre täte ño abko nukani gare täte jökrä ie angwane, **9** Ngöbö jatani Jesu mike juto biare ne kwrere, aibe köböire ni jökrä Jesu mikaka täte abko kräke Jesuta ni diantarikä kärekäre. **10** Amne Ngöbökwé mikani ni blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene Melquisedec nämane sribire ño ye kwrere.

Trö kwitadre ñakare Jesukristoye

11 Tikwe kukwe nini, yebtä kukwe mda mda tä kabre niedre munye, akwa tikwe niedre ño angwane, rükadre gare nuäre munye abko ñan tä nebe nuke gare tie, ñobtä ñan angwane kukwe dirita munye abko tä niken jökrä mun olo bäre. **12** Era bkänä kä nikanina raire ta angwane, munkwe Ngöbö Kukwei nuani amne, mun rabadrera dirire ni mda mdaye bä amarebti kukwe dirita käne ni jökräye Ngöbö Kukweibtä abko diridreta bobuta munye. Se abko mun rabadrera ünän kákwé mrö ribi kwetadre bä amarebti bäsi ngäbäkre di ñakare käta kian aibe ñaen, kwrere jire mun tä nüne se, aisele kukwe dirita käne diridreta bobuta munye. **13** Tita niere kore munye, ñobtä ñan angwane ni kian aibe ñaen mun kwere, ye abko ngäbäkre kianbtä

kwrere amne ngäbäkre kianbtä, ie kukwe mden mden kuin metre Ngöbö ngwärekre gare ñakare, ye kwrere mun tä nüne. **14** Akwa ni ünän ünän abko käta mrö ribi ribi kwete. Nitre ye abko dre dre kuin amne dre dre käme Ngöbö ngwärekre, yebtä ja töitikanina kabre kwetre, aisele tärä nebe gare ietre. Kwrere jire mun rabadre bä amarebti.

6 **1** Ne aisele, brän janknu mentokwäre rabakäre ünän Ngöbö ngwärekre. Mun rabadi ünän täte jökrä angwane, kukwe diribare känekäne munye Kristobtä, ye aibebtä mun ñan rabadre ja töitike kärekäre. Erere arato, ñan kukwe garera munye, ye aibe jiebtä mun tädre näin janknu abko krörö: Kukwe kämekäme bätäkä ngwarbe mun nämane nuene, kä nämane mun mike mente Ngöbö okwä bäre mento, yebtä ñan mun tädre dirireta bobukäre. Erere arato tödekadre kwatibe Ngöböbti, ye abko ñan mun tädre dirire janknu. **2** Erere arato, ja ngökadre ñöte Ngöbö käbti amne köbötikadre ño, ñan mun tädre kukwe ye dirire janknu. Mdakäre abko, kise mikadre ni mdabti Ngöbö die biandre ie, ñan yebtä mun tädre dirire käre. Mdakäre abko, Ngöbökwé ni krütanikrütani mikadita nire ño kä mrä näire amne Ngöbökwé kukwe ükadite ño ni kräke kä mrä näire, ñan yebtä mun tädre dirire janknu. **3** Akwa Ngöbö diebti ni rikai niren janknu mentokwäre

rabakäre ünän abko tita niere munye, **4-6** ñobtä ñan angwane ni ruäre, ietre Ngöbö mikanina gare amne jändrän kuin Ngöbökwé kä käinbti abko Ngöbökwé biandre ngwarbe ietre, ye namina gare metre ietre, akwa nitre ye kákwé trö kwitadre Ngöböye angwane, ni mda ñan rabadre nitre ye töi kwiteta jire chi Ngöbö kukwäre. Erere arato, Ngöbö Üai Deme nukani nüne btätre amne Ngöbö kukwei nukani gare metre ietre amne, sribi kri ñan tuabare namani bare okwäbti arato, akwa niaratre kákwé trö kwitadre Ngöböye angwane, ni ye ñan rabadre töi kwiteta jire chi Ngöbö kukwäre kore. Kukweta nakenkä kore, ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme tätre niken niaratre mike trö kwite Ngöböye kore, yebti abko tä Ngöbö Odei müre keteta bobukäre kwrere jire tätre bä mike, amne tätre Ngöbö Odei Jesu mike yakrä ni jökräye. Ye abko tä tare krübate kräke.

7 Nitre btä tikwe kukwe nini, ye abko ti bike bä mike krörö: Dobo bti nüta näkäen käre amne nura kuinkuin aibe tä kite nirente, ye abko ni sribikä käta nura ngwä ötö kuin, yebtä abko Ngöböta dobo ye die mike amne tä ngibiare kuin. Ye kwrere tä nakenkä nibtä arato. **8** Akwa dobo bti nüta näkäen käre abti kri mu ngwarbe kämekäme aibe tä kite niren, ye ngwane dobo ye tä nebe ütiäte ñakare. Abtä nane ngürün kebera nebe dobo yebtä. Abti mrä sribikä kákwé dobo

kukwadi. Ye kwrere rakadikä nitre trö kwitaka Ngöböye yebtä.

9 Tita kukwe niere kore, akwa mun ti mräkätre tare tikwe, mun ye abko btä kukwe tare ye ñan rakadrekä ruen tie, ñobtä ñan angwane munta näin ji metrebti rabakäre dianintari Ngöbökwé. Ye abko gare kuin tie, **10** ñobtä ñan angwane Ngöbö abko töi metre aisele ñan tä ni kite ngise ngwarbe, amne munta Ngöbö tarere, kákwé ni jen Ngöbökwé die mikani abti kä nuke mtare munta die mike janknu, ye abko Ngöbökwé ñan käikwita-drekä jabti, kákwé mun die mikadi ruen tie. **11** Munta ni jen Ngöbökwé die mike ja di ngöi jökrä, ye kwrere munkwe nuendre janknu abti Jesukristo jatadi nuketa, ie ti tö, jändrän kuin ngibiata munkwe Ngöböye, ye erere rabadi täte jökrä munkwe abkokäre. **12** Ne aisele, munkwe ñan kä ngwian krene jabtä sribi Ngöbökwébtä, ie ti tö, akwa ni mda mda käta tödeke kwatibe Ngöböbti, käta jändrän köböi mikani ie Ngöbökwé ye ngibiare bätärekä jae. abti tä nuke kisete, ye kwrere munkwe jändrän ngibia jae arato.

Ngöbökwé ja kukwei mikadi täte

13 Abraham abko kákwé tödekani kwatibe Ngöböbti, kwrere munkwe nünandre. Niarabtä kukwe nakaninkä krörö: Kira Ngöbökwé ngäbäkre köböi

mikani ie angwane, ni mda ñakare bari ütiäte Ngöbökra, aiseite Ngöbökwe ja kukwei mikadre täte era metre abko niebare ja käbti kwe, niebare krörö kwe Abrahamye:

14 Tikwe ja di biandi mae, aiseite ma bkün däredi kwati ja täritäri,

Génesis 22.17

niebare Ngöbökwe. **15** Ye abko Abrahamkwe ngibiabare bätäre-kä abti Ngöbökwe ngäbäkre köböi mikani ie ye därebare. Ngöbökwe ja kukwei biani ie, ye erere namani bare.

16 Ye abko, ñobtä Ngöbökwe ja kukwei biani ja käbti kore abko ti bike bä mike krörö munye: Ni kä nebtä tä ja kukwei bien kwatibe, ye mikadre täte kwe, abkokäre tä ja kukwei bien ni bari ütiäte niarakrä ye käbti. Ne aiseite ni tarä ja kukwei bien kwatibe ni mda käbti, ye ngwane ni ye kākwe ja kukwei mikadi täte tä gare metre, aiseite ni ñan raba ja kweteta jire chi mda kukwe yebtä. **17** Ngöbökwe jändrän köböi mikani, ye abko nire nire rabadre bkäne abko mikani gare metre kwe, yebti ja kukwei mikadre täte era metre abko niebare ja käbti Ngöbökwe Abrahamye. **18** Ngöbökwe kukwe ketebu niebare krörö Abrahamye: keteti abko ja kukwei biani ja käbti kwe. Ketebukäre abko, ñan ja kukwei kitadre jire chi temen kwe, akwa ja kukwei mikadre täte era metre kwe, niebare kwe Abrahamye. Jändrän ketebu ye abko ni ñan raba kwite jire chi,

ñobtä ñan angwane Ngöbö abko ñan raba ni ngökö jire chi. Ngöbökwe nuenbare kore, ni tödeka-ka Jesubti ngitiani Ngöböye jändrän kuin köböi mikani kwe rabadre nikwe, ye käi rabadre nuäre nuäre nibtä abkokäre.

19 Nitre ru ngwianka abko käta jä doboko kite ñöte nguse ru ketatekrä dime, ñan rikadre mento abkokäre. Ngöbökwe jändrän köböi mikani nie, bti nita tödeke, ye abko jä doboko ye kwrere, ñobtä ñan angwane nita tödeke Ngöböti ye abko käta ni mike nünenkä dite jabtä, ni ñan rikadre mento Ngöböye abkokäre. Nita tödeke kwatibe Ngöböti, ye mden köböire ni nena nebe kä bari deme Ngöbö kanti kä käinbti, ye abko nita näin dän ngetbote ta nebebe Kä Bari Demente ju blitakrä Ngöböbe kanti ye kwrere. **20** Kä bari deme, ye mden kanti abko Jesu ara jire nikanina ji tike ni käne nebe yete. Ye abko, Melquisedec nämane blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ye kwrere jire Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien käre-käre kä bari demente Ngöbö ngwäre-kiri.

Melquisedec amne Jesu abko blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre

7 **1** Melquisedec ye abko nämane jreire juta Salemte. Niara abko ni blitaka ni mda mda diäre Ngöbö ütiäte kribere. Bati Abraham jananbare rüre, kākwe jrei ruäre ganainbare kwäräbe, bti jataninta nuke

Salem angwane, Melquisedec nikani ngäbti, kākwe ja di biani ie. **2** Angwane Abrahamkwe jändrän dianinkä rübtä, ye ñäkänintbe keta jätä kwe, bti biani keteti kwe Melquisedeye. (Kukwe Melquisedec käta “Jrei kukwe ükate-kä metre” niere hebreore. Akwa “jrei juta Salem” ye abko käta “Jrei kä jämente” niere hebreore arato.) **3** Melquisedec ye abko rün amne meye gare ñakare nie. Erere arato, mräkä kirakira gare ñakare nie. Mdakäre abko, niara därebare ñongwane amne krütani ya abkobtä Ngöbö Kukwei tä blite ñakare arato. Ne aiseite, Melquisedec abko bä mikata bäsi Ngöbö Odei Jesu kwrere arato amne niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre käre-käre.

4 Melquisedec abko bari ütiäte tuen munkwe. Melquisedec abko bari ütiäte, aiseite ni mräkä käne Abraham ara jire kākwe mikani ütiäte jae amne jändrän dianinkä kwe jrei mda mdakän rübtä abko biani keteti kwe Melquisedeye. **5** Akwa Kukwei Biani Ngöböke Moiséye abko käta niere krörö: Nire nire därebare Leví mräkäkri käta sribire ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kwrere, ye aibe kākwe jändrän käre-käre keteti jakrä abko nieta kore. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre ye abko israelita mräkä ara amne därebare Abrahamkri arato, akwa jändrän käre-käre kore kwetere mräkäye abko nieta Ngöbö Kukwei-btä. **6** Melquisedec abko ñan jatani Leví mräkäkri, akwa Abraham ara jire kākwe jändrän

dianinkä rübtä ye abko kani ngäbti keteti kwe Abrahamye. Bariere mda abko, Abraham abko ie Ngöböke jändrän köböi mikani akwa Melquisedec kākwe ja di biani Abrahamye. **7** Ye abko ni ie ja di bianta abko ñakare bari ütiäte ni ja di bianta ie ye kräke abko garera ni jökräye, aiseite Melquisedec abko bari ütiäte Abrahamkrä gare nie. **8** Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Leví mräkäkri käta jändrän kaen ngäbti keteti jakrä nitre israelitaye, ye abko ni kä nebtä, aiseite täte krüte. Akwa Melquisedec abko tä nire amne tä nüne janknu, kwrere jire blitata btä abko kākwe jändrän kani ngäbti keteti Abrahamye. **9** Amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri käta jändrän kaen ngäbti keteti jakrä, ye ara jire kākwe jändrän biani keteti arato Melquisedeye Abraham köböire abko ni rabadre niere, **10** ñobtä ñan angwane Melquisedec jatani Abraham ngäbti angwane, Abrahamkwe jändrän biani keteti ie, ye ngwane Leví ngämi däre-re, akwa nämane ñäre ñakare Abrahamtä angwane, Abrahamkwe jändrän biani Melquisedeye, aiseite Melquisedec abko bari ütiäte Leví kräke amne: Leví mräkä ja täritäri kräke arato.

Jesu abko Melquisedec kwrere

11 Mdakäre abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri käta jändrän kukwe Ngöböye ni ngite ngite ütiäre. Angwane Kukwei Biani

Ngöbökwe Moiséye, ye rüere nitre israelita nämane ja mike ngite angwane, nämane jändrän ngwena nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre yeye kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre. Akwa jändrän kukwata Ngöböye ni ngite ngite ütiäre ye kākwe niaratre mikadre metre Ngöbö ngwäreki akräke Ngöbökwe ñan ni mda blitaka jabe ni mda mda diäre juandre jire mda. Akwa ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri nämane jändrän kukwe ni ngite ngite ütiäre ye ñan namani ni mike metre Ngöbö ngwäreki, aiseti ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec kwrere juani Ngöbökwe amne ñan ni mda Aarón kwrere juani kwe, **12** ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kwitadre jökrä, ye ngwane kukwe biani nuendre nie ja ngite ütiäre ye kwitadre arato. **13-14** Ni Dänkien Jesu, btä Ngöbö Kukwei tä blite ye abko ñan jatani Leví mräkäkri, akwa jatani Judá mräkäkri. Judá mräkäkri abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre jatadre abko Moisékwe niebare ñakare jire, akwa Jesu abko därebare Judá mräkäkri abko gare metre nie amne niara abko blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nieta Ngöbö Kukweibtä. **15** Ye abko, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec kwrere rükadre btin mda bkänä, ne ngwane nunkwe kukwe nini abko rabadre tuen bäri metre nunye. **16** Ye abko, ni blitaka

Ngöböbe ni mda mda diäre nūkanina mda era metre, akwa Ngöbökwe ñan mikani sribire ñobtä ñan angwane därebare Levíkri, akwa mikani sribire Ngöbökwe ñobtä ñan angwane niara abko ni di kri amne krüte ñakare aiseti. **17** Ye gare nie, ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre Melquisedec, yebtä Ngöbökwe niebare krörö:

Melquisedec nämane
blitaka tibe ni mda mda
diäre,
ye kwrere jire ma rabadi
blitaka tibe ni mda mda
diäre kärekäre,

Salmos 110.4

niebare Ngöbökwe Jesukristoye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä. **18-19** Leví mräkä blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ie Ngöbökwe sribi biani nuendre käne Moisés näire, akwa sribi kwe namani ngwarbe, ñan namani ütiäre, ñobtä ñan angwane nikwe jändrän biandre ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kukwa-krä ni diäre ni ngite ye ütiäre niebare Ngöbökwe Moiséye, ye abko di namani ñakare ni mikakrä metre Ngöbö ngwäreki. Ye mden kisete, kukwe ye namani ütiäre ñakare mda amne kukwe ye täte abko Ngöbökwe kukwe mdara jire btin mikani Jesu köböire abko bäri ütiäre tödeka-krä nie. Jesu ye mden köböire abko nita krötö ja ken Ngöböbe.

20 Mdakäre abko, Jesu namani bäri ütiäre ye abko Ngöbö ara jire kākwe ja kukwei mikadre

täte era metre abko ja kukwei biani kwatibe kwe Jesubtä. Akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri abko Ngöbökwe mikani sribire arato, akwa niaratre kräke Ngöbökwe ja kukwe biani ñakare kwatibe kore. **21** Akwa ni Dänkien Jesu kräke abko Ngöbökwe ja kukwei biani kwatibe, aiseti Ngöbö Kukweibtä niebare krörö kwe Jesuye:

Ma abko blitaka tibe ni
mda mda diäre kärekäre,
aiseti ni Dänkien Ngöbö
kākwe ja kukwei biani
kwatibe kore, niebare
kwe, yebti ñan ja töi
kwitadita jire chi kwe,

Salmos 110.4

nieta kore Ngöbö Kukweibtä. **22** Ngöbökwe ja kukwei mikadi täte niebare kwatibe kwe, ye mdenbtä kukwe mda ükaninte btin Ngöbökwe Jesu köböire ye abko bäri kuin kukwe ükaninte käne Moisébe ye ngwä.

23 Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri ye abko kwati, kākwe sribibare ja täritäri, ñobtä ñan angwane tä krüte abko täte mda nämane neme sribire abti kä nūke mtare. **24** Akwa Jesu abko tä nūne käre-käre, niara krütadita ñakare mda, aiseti Jesu aibe rabadi blitaka kärekäre Ngöböbe ni diäre amne ni mda ñan rabadi sribire jire chi niara täte. **25** Ne aiseti, nire nire tä kite Ngöböye rabakäre dianintari Jesu köböire, ye abko Jesu di tärä dianarikrä täte jökrä kärekäre, ñobtä ñan

angwane Jesu abko tä nūne käre-käre blitakäre kräke Ngöböbe aiseti.

26 Ye abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien Jesu ye kwrere abko dbe nikrä abko erere namani, ñobtä ñan angwane Jesu abko deme, kukwe kämekäme ñakare btä amne ja mike ngite ñakare. Ere re arato, nitre kukwe kämekäme nuenkä, ye kwrere nü nabare ñakare kwe amne Ngöbökwe mikani bäri ütiäre ni jökrä ngwä kä känbti sete. **27** Ye abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre därebare Levíkri ye abko ñakare ja kwrere Jesube, ñobtä ñan angwane käne niaratre nämane jändrän kämike kukwadre Ngöböye ja ngite ütiäre, abti nämane jändrän kämike kukwadre mda Ngöböye nitre israelita mda mda ngite ye ütiäre. Ye abko nämane nuene köbö kwatirekwatire, akwa Jesu abko kākwe ja ara jire biani müre ketadre au ni jökrä ngite ütiäre. Ye abko niarakwe nuenbare batibe amne ütiäre kärekäre Ngöbö okwäte. **28** Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko tä ni kukwe kämekäme nuenkä mike blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkiene. Abti Ngöbökwe ja Odei Jesu mikadi sribire niebare kwe. Ngöbökwe ja Odei Jesu ara mikani blitaka jabe ni mda mda diäre dänkiene. Ngöbö Odei Jesu ye abko Ngöbökwe mikani biäre täte sribi ye nuenkäre kärekäre.

Kukwe ükaninte btin Ngöbökwe nibe

8 1 Ye abko, kukwe nieta tikwe abko krörö: Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien nikwe, ye abko kä bäri ütiäte kanti namani takänintbe Ngöbö küde ruenkri kä käinbti sribi namani bare ie bä mikakäre. 2 Kä bäri kuin deme era metre kä käinbti, ye kanti tä blitaka ni diäre, ye abko ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre^c nämane bä mike, akwa ju kä käinbti ye abko ñan ni kä nebtäkwe mikani, akwa ni Dänkien Ngöbö ara jire käkwe mikani au abko kanti Jesu tä blite Ngöböbe ni diäre.

3 Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien abko mikata jökrä Ngöböke jändrän biankäre Ngöböye amne jändrän kukwakäre Ngöböye ni ngite ütiäre, ye kwrere arato Jesu käkwe jändrän biandre Ngöböye ni ngite ütiäre arato abko erere ja biani kwe müre ketadre krusobtä.

4 Akwa Jesu tädre janknu kä nebtä, ye ngwane abko niara ñan rabadre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ñobtä ñan angwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Levíkri tarä kwati, käta jändrän bien Ngöböye, Kukwe Biani Ngöböke Moiséye käta nuemna ietre ye kwrere.

5 Ju blitakrä Ngöböbe, kanti nitre blitaka Ngöböbe ni mda

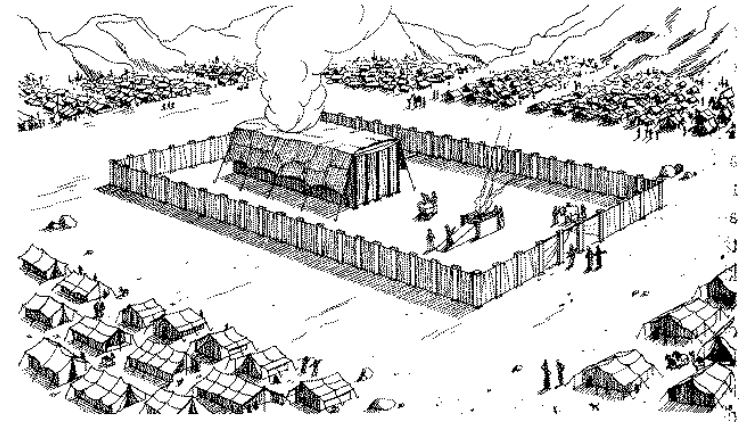
mda diäre kä nebtä tä sribire. Ju ye abko käta jändrän kuin era metre kena kä käinbti abko bä mike jirekäbe ye gare nie, ñobtä ñan angwane kira ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre ye Moisés nikani mike angwane, Ngöböke mäträbare btä, käkwe niebare krörö ie: Ju mikadre ño, tikwe bä mikaba tuadre mae Ngitio Sinaibti, yebtä makwe töbika amne, ju bä tuaba makwe, ye kwrere makwe mika, niebare Ngöböke ie. 6 Akwa Jesu abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä nikwe ye abko sribi bäri kuin biani ie Ngöböke amne, niara köböire Ngöböke kukwe mdara jire ükaninte btin nikrä abko bäri kuin kukwe ükaninte käne Ngöböke Moisés näire yekrä. Amne kukwe ükaninte btin, ye köböire abko jändrän bäri kuin köböi biani nie Ngöböke.

7 Ngöböke kukwe ükaninte käne nitre israelitabe Moisés näire ye rabadre kuin täte jökrä, ye ngwane Ngöböke ñan kukwe mdara jire ükarete btin ben.

8 Akwa kukwe ükaninte käne Ngöböke nitre israelitabe abko btä kukwe namani kri, ñobtä ñan angwane ye köböire niaratre ñan namani kuin metre, namani tuen Ngöböye, aisete Ngöböke niebare krörö abko tä tikani niara Kukweibtä:

Ni Dänkien Ngöbö käta niere krörö:

^c 8.2 ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre. Ju ne abko kädianta tabernáculo sulfare abko btä ma raba ñäke tarä Exodo 26—30.

Ju nuäre ngwiandre bä nämane kore Moisés näire (Hebreos 8.5)

Kä jatadi angwane, tikwe kukwe mdara jire ükadite btin nitre israelita Judá mräkä yebe amne nitre israelita mda mdabe.

9 Tikwe kukwe ükadite btin mda, ye abko ñan rabadre kukwe ükaninte käne tikwe nitre israelita mräkä känekäne ben Moisés näire ye kwrere.

Nitre israelita nämane Egipto angwane, ngäbäkre rün käta ngäbäkre kaen küdebtiniara ngibiakäre, ye kwrere tikwe nitre israelita kaba küdebtini, rikaba ngwenante juta Egipto bäre mento.

Ye ngwane tikwe kukwe ükateba bentre, akwa niaratre käkwe ti kukwei kitani temen amne, ñan mikani täte kwetre amne tikwe trö kwitaba ietre.

Akwa kukwe ükadite btin, ye abko ñan rabadre kukwe käne kwrere, niebare ni Dänkienkwe.

10 Akwa yebti tikwe kukwe mdara jire ükadite btin nitre israelitabe abko krörö nieta ni Dänkienkwe:

Ti kukwei ñan käi rikwitadrekä jire btitre, ñobtä ñan angwane rabadi niaratre töite.

Ti rabadi Ngöbö jen niaratrekwe amne niaratre rabadi juta jen tikwe.

11 Ye ngwane abko, ni ñan rabadi dirire jire chi mda ni kukwe mukoye amne ni mräkäye ni Dänkien mikakäre gare ietre, ñobtä ñan angwane ni ütiäte krikri amne ni ütiäte ñakare abko ie rabadi gare jökrä, aisete

ñan rabadi dirire jae
kwärikwäri.

12 Mdakäre abko, nitre ye
käkwe ja mikani ngite kri
ti rüere, ye abko tikwe
diandikä jökrä mento
btätire.

Amne ja mikani ngite
kwetre, ye ñan rükadita
töre jire chi tie,

Jeremías 31.31-34

niebare kore ni Dänkienkwe.

13 Ye abko, Ngöböta kukwe mda
btin ükete tä niere, ye ngwane
kukwe ükaninte käne Moisés näi-
re abko tä neme ütiäte ñakare
nieta kwe amne, kukwe ütiäte
ñakare tärä neme ngwarbe abko
näin nenkä jötrö.

**Ju blitakrä Ngöböbe nuäre
ngwiandre**

9 1 Ye abko, kukwe ükaninte
käne Ngöbökwé nāmane
angwane, Ngöbö mikadre ütiäte
ño ño abko Ngöbökwé ükaninte
ja täritäri. Kä ye ngwane abko kä
nāmane mikani jenena kä nebtä,
kanti Ngöbö käikitadrekä abko
nāmane ükaninte krörö: 2 Ju bli-
takrä Ngöböbe nuäre ngwiandre
ye mikani angwane, namani
ñäkänintbe ketebu ja täritäri
abko krörö: kanime jukwe ken
abko Kä Deme nāmane. Kä Deme
ye kanti abko ñotra grā nāmane
mikani amne mesa nāmane kwa-
ti arato abko bti ban deme mika-
ni Ngöbö ngwärecri. 3 Angwane

kä bāri gwi nāmane ñäkänintbe
dān kukwān ngetbo ötöbu bti
abko kādian nāmane Kä Bāri
Deme. 4 Kä ye kanti abko ñukwä
grā orore kri ngwāri mnü rä
bāne kukwakrä Ngöböye nāmane
amne kaja btā oro nāmane keta-
ninkä bāre ta nāmane yete abko
Ngöbökwé kukwe ükaninte nitre
israelitabe nāmane bā mike. Ere-
re arato, kaja orore ye teri abko
kantra orore nāmane mikani
kwati. Kantra ye abko te mana
nāmane mikani. Mdakäre abko,
kaja ye teri mökän Aarónkwe mu
ngitianinkä^d btā abko nāmane.
Erere arato, jä btā Ngöbökwé ja
Kukwei biani nuendre Moiséye
ye nāmane mikani arato kaja ye
teri. 5 Angwane kaja käri ye kanti
Ngöbö nāmane ni ngite denkä
nibtä. Kaja käri yebti abko ange-
le kä kerubine bā nāmane mika-
ni nibu abko nāmane ngike
metaninte ja ngäbti kwärikwäri
kaja käribti ta, ye abko Ngöbö
ütiäte kri nāmane yete abko
nāmane bā mike kore. Ye abko,
kukwe tä kabre mda jändrän
nebtä, akwa gwängwarbe ti ñan
raba blite metre jökräbtä ja
täritäri.

6 Jändrän jökrä nāmane
ükaninte biare kore ju nuäre
ngwiandre blitakrä Ngöböbe te,
ye kanti nitre blitaka Ngöböbe ni
mda mda diäre tä niken käre
köbö kwatirekwatire kä ñäkänin-
tbe kena gwi kādianta Kä Deme

^d 9.4 Mökän Aarónkwe mu ngitianinkä. Ngöbökwé mökän Aarónkwe mikani
mu ngitieki, niarakwe Aarón dianinkä sribikä jakrä bā mikakäre. Näke
Números 17.1-11 ye kanti.

ye kanti, sribi kwe nuenkäre
Ngöbökrä. 7 Akwa kä ñäkänintbe
ketebukäre kä teri gwi kādianta
Kä Bāri Deme, kä ye kanti abko
nitre blitaka Ngöböbe ni mda
mda diäre dänkien aibe tä niken
batibe kä kwatirekwatire. Akwa
tä niken kä ye kanti angwane,
jändrän däre jäta niken kwe
metadrekä kaja yebti ta ja ngite
ütiä biankrä Ngöböye amne ni
mda mda tä ja mike ngite abko
tä gain ñakare abko ütiä biankrä
arato. 8 Kukwe kore ye mden
köböire abko Ngöbö Üai Deme
nāmane kukwe krörö mike gare
nie: Jesu ngāmi nüke, känenkri
ju blitakrä Ngöböbe kanti kä

deme tä käne yete, ye ngwane ji
niken Kä Bāri Demente, kanti
Ngöböta abko tä dikani jite ni
mda mda kräre. 9-10 Akwa
kukwe ye abko tä kukwe bā mike
jirekäbe nie kä ne ngwane abko
krörö: Nitre israelita nāmane
nüke ju blitakrä Ngöböbe kanti
jändrän bien kämikakrä Ngöböye
ja ngite ütiäre. Erere arato,
kukwe nāmane ükaninte kabre
mröbtä amne jändrän ñadre
yebtä ja mikakäre dbe Ngöbö
ngwärecri. Erere arato, nitre
israelita nāmane köböitike bätäkä
ngwarbe amne nāmane jüben
bätäkä ngwarbe ja mikakäre dbe
Ngöbö ngwärecri. Ngöbökwé

Kukwe ükaninte Ngöbökwé nitre israelitabe abko nāmane ükani kaja nete
(Hebreos 9.4-5)

ukaninte nuendre, ye kwrere nuenbare nitre israelitakwe, akwa nitre Ngöbö mikaka ütiäte kore jae, ye tä ja ngrabare aibe mike dbe Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane jändrän yebti Ngöbö ñan tä ni töi kwite, aisete jata nebe ruen ngite janknu ietre, aisete Ngöbö ngämi kukwe mda ukete btin, ye känenkri abko kukwe ye ütiäte.

Kristo däre bäre ütiäte Ngöbö ngwärekre

11 Akwa mtare Kristo nukani-na. Niara köböire Ngöbökwé kukwe mda ükaninante btin, aisete niara abko ni blitakrä Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien nikrä amne jändrän kuinkuin tä nikrä Ngöbökwé, ye niara jatani bien nie. Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe kä käinbti, ye kanti nia-ra nikani gwi sribire ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien kwrere. Ju ye abra bäre kuin deme era metre ju blitakrä Ngöböbe kä nebtä ye ngwä. Ju kä käinbti ye ñan ni kä nebtäkwé mikani amne ñakare sribi ni kä nebtäkwé. 12 Mdakäre abko, Kä Bäre Deme te Kristo nikani, ye abko ñan nikani chibo amne nbi ngäbäli däre bien ni ngite ütiäre, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä nuene kä nebtä ye kwrere, akwa niara krütani krusobtä batibe ni ngite ütiäre abko namani dbe amne ütiäte kri kärekäre Ngöbö ngwärekre. Ye köböire Kristo kākwe ni dianinantari kärekäre, yebti Kä Bäre Deme te Kristo nikani

batibe, ñobtä ñan angwane sribi namani bare täte ie aisete. 13 Ye abko, nitre israelita käta nbi kwane däre, chibo däre metekä ni ngite ngitebti. Erere arato, nbi möre kukwata abko ngübrün metakata ni ngite ngitebti, ni ye ngite diankakäre mento btä, akwa ye abko käta ni ngite denkä ñakare jire chi mento ni yebtä, akwa tä ni ngrabare aibe mike dbe Ngöbö ngwärekre. Niaratre töi amne moto tä nebe käme janknu. 14 Jändrän ngwarbe ütiäte ni ngrabare aibe mikakrä dbe Ngöbö ngwärekre, akwa Kristo däre bäre ütiäte kri kākwe ni mikadre deme era metre Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä nire kärekäre ye köböire Kristo ara jire kākwe ja biani müre ketadre nikrä krusobtä. Kristo abko deme metre, ja mike ngite ñakare jire bati Ngöbö rüere, kākwe ja biani Ngöbö ye ni ngite ütiäre. Ye mden kisete, kukwe kämekäme nuen nämane nikwe kä nämane niken ni ngwena Ngöbö okwä bäre mento, ye abko Kristo däre käta denkä jökrä ni töibtä amne Ngöbö nire nünanka kärekäre, ye kräke ni rabadre sribire, abkokäre Kristo däre käta ni mike deme Ngöbö ngwärekre.

15 Ye mden kisete, kukwe ükaninte btin Ngöbökwé nibe, ye abko Jesukristo aibe käta mike ütiäte nikrä, käta ni mike ja maketa Ngöböbe. Ni käräbare Ngöbökwé rabadre nüne kärekäre ben, Ngöbökwé köböi mikani kore ietre ye kwrere, abkokäre

Kristo abko ni mikaka ja maketa Ngöböbe kukwe btin ye köböire. Ni jökrä kākwe ja mikani ngite kukwe ükaninte käne Ngöbökwé ye näire, akwa Kristo krütanina niaratre diäre, niaratre tikatekäre kukwe kämekäme nuenbare kwetre yebtä, aisete Ngöbö raba mike nüne kärekäre jabe.

16 Yebtä abko, ti bike kukwe bä mike krörö: Ngäbäkre rün käta täre ukete jändrän jakwe dräikrä ngäbäkrebti. Ye abko ngäbäkre rün tä nire angwane, kukwe ükaninte taräbtä ye ñakare ütiäte. Akwa ngäbäkre rün ye krütadre tä gare metre, ye ngwane batibe täre ye rabadre ütiäte. 17 Ne aisete ni tarä ukatekä ye tä nire angwane, tarä ye ñan rabadre ütiäte, akwa krütadre angwane, batibe tarä ye rabadre ütiäte. 18 Ye mden kisete, kira Ngöbökwé kukwe ükaninte käne nitre israelitabe angwane, kukwe ye rabadre ütiäte, abkokäre jändrän gatadre abko däre kākwe kukwe ye mikani ütiäte. 19 Ne aisete Ngöbökwé kukwe biani nuendre, ye Moisékwé niebare jökrä nitre israelitaye, bti obeja drüen dikani dänre bä tain Moisékwé diani kisete, kākwe hisopo krie küde ötaninkä krati, bti nbi amne chibo däre mritani ñöbe abko te Moisékwé hisopo küde amne dän bä tain ye mritaninkä, bti metaninkä kwe kukwe biani Ngöbökwé Moiséye yebti amne nitre israelitabtä arato.

20 Angwane Moisékwé niebare ietre: Ngöbökwé kukwe ükaninte munbe, ye mden abko jändrän

däre ne köböire nibira ütiäte munkrä mtare, niebare kwe ietre. 21 Erere arato, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre, yebti Moisékwé jändrän däre metaninkä amne, jändrän jökrä sribikrä ju yete abko bti jändrän däre metaninkä kwe arato, 22 ñobtä ñan angwane bäsi jändrän jire jökrä ye mikadre dbe Ngöbö ngwärekre jändrän ngwarbe därebtä amne, jändrän ñan kämikadre däre mikakäre nibtä ne ngwane, ni ngite diankaka ñakare nibtä abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye käta niere.

23 Ne aisete, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre amne jändrän mda tä ju yete abko jändrän däre käta mike dbe Ngöbö ngwärekre. Akwa ju blitakrä Ngöböbe amne jändrän mda mda tä ju yete, ye abko tä Ngöbö kanti kä käinbti aibe bä mike, akwa Ngöbö kanti kä käinbti abko bäre ütiäte, aisete jändrän däre abko ñakare ütiäte jändrän yekrä. Ye mden kisete, ni bäre ütiäte jändrän yekrä abko däre aibe rabadre mike dbe Ngöbö ngwärekre, 24 ñobtä ñan angwane ñan ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre sribebare ni kä nebtäkwé te Kristo nikani. Ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwiandre kä nebtä ye abko jändrän ño tä kä käinbti Ngöbö kanti tä ükaninte ño abko bä mikata jirekäbe nete, ñan ye kwrere te Kristo nikani, akwa Ngöbö kä käinbti ara jire, kanti Kristo nikani, aisete mtare Kristo tä Ngöbö ngwärekre kä käinbti amne tä blite nikrä Ngöböbe.

25 Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien tä niken käre kä kwatirekwatire Kä Bári Demente jändrän jenena däre ngwena ni ngite ütiäre Ngöböye. Niara ñan tä ja däre ngwena ni ngite ütiäre Ngöböye. Ye kwrere Kristo ñan nikani kä käinbti ja mike müre ketadre bäre bäre ni ngite ütiäre. 26 Ye abko, jändrän kämika nämane käre ni ngite ütiäre, ye kwrere Kristokwe nuendre, ye ngwane kä dätebare kena Ngöbökwé abti kä nuke mta-re Kristo krütadre bäre bäre ni ngite diankakäre mento nibtä; akwa ye kwrere nakaninkä ñakare. Kä mrä ne ngwane Kristo nükani, käkwe ja biani müre ketadre batibe amne käre käre rabai ütiäre Ngöbö ngwärekre. Kristo ara jire käkwe ja biani müre ketadre au ni ngite diankakäre mento nibtä. 27 Ye abko, ni jökrä krütadre batibe abko ükaninte kore Ngöbökwé nikrä, abti kritobo tä kukwe ükete, ye kwrere Ngöbökwé kukwe ükadite nikrä. 28 Ye kwere arato, Kristo käkwe ja biani müre ketadre batibe ni kwati ngite ye diankakäre mento btäre. Abti Kristo jatadita bobukäre kä nebtä angwane, ñan jatadita ni ngite diankakäre nibtä akwa, nire nire tä ngibiare ngäbti, ye abko jatadi dentari.

Kristo käkwe ja biani müre ketadre batibe

10 1 Ye abko, ju blitakrä Ngöböbe nuäre ngwian-dre te jändrän biandre ja ütiäre niebare Ngöbökwé Moiséye, ye

abko jändrän bäri kuin jatadre Kristo köböire abko bä mika nämane, akwa jändrän ye bä aibe amne ñakare era metre. Ye mden kisete, nitre nämane nuke Ngöbö käikitakakäre ye nämane niken jändrän arabe bien kämi-kadre janknu kä kwatirekwatire ja ngite ütiäre Ngöböye. Jändrän kämikani ye ñan raba ni ye mike metre Ngöbö ngwärekre. 2 Ye abko, jändrän nuenta ja ngite ütiäre ju blitakrä Ngöböbe te, ye käkwe ni ngite diandrekä mento nibtä era metre, ye ngwane nitre Ngöbö käikitakaka nämane jändrän bien kämikakrä kore, ye ñan biandre kwetre ja täritäri ja ngite ütiäre, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba-dre ngite mda Ngöbö ngwärekre amne ja ñan rabadre ruen ngite jire chi mda ietre. 3 Akwa jändrän bianta kämikadre ja ngite ütiäre Ngöböye, ye abko niaratre tä ja mike ngite Ngöbö riüre abko tä miketa töre ietre kä kwatirekwatire. 4 Niaratre tä nuene kore, ñobtä ñan angwane nbi kwane däre amne chibo däre ye abko ñan raba ni ngite denkä jire chi mento nibtä, aise-te jata nebe ruen ngite janknu ietre. 5 Ye mden kisete, Kristo jatani nuke kä nebtä angwane, niebare kwe Ngöböye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä abko krörö:

Jändrän ngwarbe kämikata makrä amne nura ngwä bianta makrä, ni ngite diankakäre mento btä, ie ma ñan tö, aiseite makwe

ti mikani däre ye ni kä nebtä kwrere.

6 Erere arato, jändrän kukwani makrä amne jändrän kämikani makrä ni ngite diankakäre mento btä, ye abko käi namani nuäre ñakare mabtä.

7 Abtä tikwe nieba krörö mae: Ma kukwei tä tikani ño tibtä, ye kwrere tita nete ma kukwei mikakäre täte Ngöbö, *Salmos 40.6-8*

niebare Kristokwe Ngöböye. 8 Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye käta jändrän ngwarbe kämikamna biandre Ngöböye, akwa kukwe yebtä Kristokwe niebare Ngöböye: Jändrän ngwarbe kämikata mae amne nura ngwä bianta, ye abko ie ma ñan tö amne käi namani nuäre ñakare mabtä. Erere arato, jändrän ngwarbe kukwata mae ni ngite diankakäre btä, ye abko ie ma ñan tö, niebare Kristokwe. 9 Yebti niebare krörö mda kwe Ngöböye: Ma kukwei tä tikani ño tibtä, ye kwrere tita nete ma kukwei mikakäre täte Ngöbö, niebare Kristokwe. Ne aiseite kukwe ükaninte käne, ye abko Ngöbökwé dianinkä mento abko täte kukwe mda btin ükaninte kwe. 10 Jesukristo käkwe Ngöbö kukwei mikani täte, ja biani müre ketadre au kwe ni ngite

diankakäre mento nibtä, ye mden köböire abko Ngöbökwé ni mikani deme ja ngwärekre, ñobtä ñan angwane Jesukristo krütani batibe amne ye abko ütiäre käre-käre.

11 Akwa kukwe ükaninte käne Ngöbökwé, yebti abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tä nünaninkä krö^e sribi kwe nuene Ngöbökrä köbö kwatirekwatire. Köbö kwatirekwatire jändrän kämikata kwetre ja täritäri, akwa jändrän ye ja kwrere jökrä amne di ñakare jire chi ni ngite denkä mento nibtä. 12 Akwa Jesukristo abko käkwe ja biani müre ketadre batibe ni ngite ütiäre biandrekäre amne ye rabai ütiäre käre käre. Yebti nikaninta kä käinbti amne, kä bäri ütiäre kanti namani takänintbe Ngöbö küde ruenkri sribi namani bare täte ie bä mikakäre. 13 Ye kanti abko Ngöbökwé Jesukristo riüre mikadi jökrä niara ngoto täni abko tä ngibiare, 14 ñobtä ñan angwane Jesukristo käkwe ja biani müre ketadre batibe, ye köböire abko nire nire mikata deme bätäre käre ja täritäri Ngöbökwé ye abko Kristo mikani metre Ngöbö ngwärekre amne rabai metre käre käre.

15 Kukwe ye abko era abko Ngöbö Üai Deme käta niere nie arato Ngöbö Kukweibtä abko krörö:

^e 10.11 *nünaninkä krö*. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane nünaninkä krö sribi nuenkäre, ye abko käta sribi ngämi nebe bare ietre bä mike.

16 Akwa yebti kukwe rabadi ūkaninte btin krörö nieta ni Dänkienkwe: Ti kukwei ñan käi rikwitadrekä jire btitre, ñobtä ñan angwane rabadi niaratre töite.

17 Amne niaratre kākwe ja mikani ngite ti rüere, kākwe kukwe kame nuenbare ti rüere, ye ñan rükadita töre jire chi mda tie, *Jeremías 31.33,34*

niebare Ngöbökwe. **18** Ye mden kisete, Ngöböta ni ngite denkä mento nibtä, aisete jändrän ñakare jire chi mda biandre kāmikakrä Ngöböye ja ngite ütiäre.

Nünandrekä dite jabtä

19 Ne aisete ti mräkätre, mtare Jesu krütani, dārie nimia-ninte nikrä, yebti Kä Bāri Deme Ngöbö kanti, ye kanti kä jürä ñakare jire chi nibtä niken rabakäre Ngöböbe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe kä biani nie niken niara kanti. **20** Ni raba niken nebe Ngöbö kanti Kä Bāri Deme te, ñobtä ñan angwane Jesu kākwe ji tikaninta btin ni kane nebe Ngöbö kanti amne ni rikadre ji yebti Jesube angwane, nikwe nünandi käre-käre Ngöböbe. Ye abko, dān kukwān ngetbo nāmane mikani jite Kä Deme amne Kä Bāri Deme ye ötöbu ta, ye kanti ta Kristokwe ji tikani ni kane nebe Ngöbö kanti. Dān kukwān te ta Jesu nikani abko niara ngrabare ara jire. Niara krütani, ye

ngwane ji tikani kwe nikrä. **21** Amne ni Blitaka Ngöböbe Ni Mda Mda Diäre kri tä nikwe kätä ni jen Ngöbökwe ngibiare-bti. **22** Ne aisete, ja töi metrebti amne tödekabtä kwatibe Ngöbö-bti, ari krötö ja ken Ngöböbe, ñobtä ñan angwane Jesukristo kākwe ja dārie metaninkä ni töi kämenbti, ye kākwe ni mikani-na deme. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nāmane jüben nānkra Ngöbö kanti, ye kwrere Jesukristo kākwe ni ngrabare jukaninante, aisete ari krötö Ngöbö ken. **23** Mdakäre abko, Ngöbökwe jändrän köböi mikani nie abko ngibiare ngä-bti, yebtä ari nūnenkä dite jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe ja kukwei mikadi täte metre, aisete jändrän köböi mikani kwe, ye erere rabadi bare, aisete nikwe ñan ja töi mikadre ngwarbe kwäräkwärä amne nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti. **24** Erere arato, ari ja kite ja tarere kwäräkwäri amne sribi kuin nuene jakrä kwäri-kwäri. **25** Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti kätä gätäre abko kanti ni ruäre ñan tä kwen gätäbtä, ye kwrere nikwe ñan nuendre, akwa Jesukristo ni Dänkien jatadita abko köböi nükerate ja ken, ye gadre nikwe angwane, ari ja ükekrö bāri gätäbtä amne, ari ja die mike kwäräkwäri nāin gätäbtä.

26 Nikwe kukwe ye mikadre täte, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei era metre Jesubtä gara-nie, yebti ta ni tädre ja mike

ngite janknu ja töi jenbti Ngöbö rüere, ye ngwane jändrän mda ñakare jire kāmikadre Ngöböye ni ngite diankakäre mento nibtä abko rabadre ütiäre Ngöbökrä. **27** Akwa Ngöbökwe kukwe ükadite tare krübäte rüekrä abko köböi mikani kwe ietre, ye aibe ni rabadre ngibiare, ñobtä ñan angwane ñukwä jutra krikri kätä jändrän jökrä gaenkä, ye kwrere jire Ngöbökwe niara rüe gadikä jökrä ja dokwäre. **28** Ye abko, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko nire nire kākwe kitani temen amne, niarakwe ja mikani ngite bkänä kukwe ye rüere abko ni nibu ya o ni nimä kākwe niara tuani nuene kore niedre kwetre rüere, ye ngwane ni ye ñan namani nebe ruentari tare, akwa kitani ngise kāmikadre. **29** Se abko ni Ngöbö Odei bāri ütiäre kri ye mikaka ngwarbe jae ni mda mda okwäbti, kätä mike ütiäre ñakare amne Ngöbö Odei dārie deme, mdenbti Ngöbökwe kukwe ūkaninte btin nibe, dārie ye mikata ütiäre ñakare kwe, ūye dokwäre abko Ngöbökwe ñan ni mikadre ja ngie nuen bāri kri krübäte abko munta nütüre ya? Erere arato Ngöbö Üai ni tarekä abko ni ye tä mike ngwarbe, ūye dokwäre abko Ngöbökwe ñan ni mikadre ja ngie nuen bāri kri krübäte abko munta nütüre ya? **30** Ngöbökwe ni mikadre ja ngie nuen ye gare nie, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöbö kākwe niebare krörö abko tä tikani niara Kukweibtä:

Ti ara jire kākwe ni mda mda mikadi ja ngie nuen ja dokwäre,

Deuteronomio 32.35

niebare Ngöbökwe. Bārire mda abko, niebare krörö mda kwe:

Ni Dänkien Ngöbö kākwe kukwe ükadite juta jen kwe kräke angwane, mikadi ja ngie nuen kwe,

Deuteronomio 32.36

niebare kwe. **31** Ne aisete Ngöbö nire moto rabadre romon nikrä kākwe ni mikadre ja ngie nuen ja dokwäre, ye ngwane ini bobre jakän!

32 Kukwe kore ñan rakadrekä munbtä, abkokäre mun jatani tö-deke kräre kena Kristobti angwane, kukwe nakaninkä krörö munbtä, ye munkwe ngwianta töre jae ja die mikakäre nūnanbtä dite Kristokrä: Munkwe ja tare nikani kri kena tödekabtä Kristobti, akwa munkwe nūnankabare dite jabtä. **33** Angwane mun ruäre abko ie ñākābare kāmekāme amne taretare ni kwatī ngwärekri amne, mun ruäre abko metani ni jökrä ngwäre-kri arato. Erere arato, ni ruäre nāmane ja tare nike kore abko ben mun ruäre abko namani nekete jakri die mikakäre.

34 Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti kitani ngite kä teri ye abko namani ruentari tare mun-ye amne, munkwe die mikani, ye munkwe ngwianta töre jae. Erere arato, tödekabtä Jesubti jändrän jen munkwe abko dianinkä munkän, akwa munkwe rübare ñakare dokwäre amne kä namani bāri.

nuäre munbta. Ye ñobtä ñan angwane jändrän bari kuin, niken ngwarbe ñakare tä kä käinbti munkwe abko namani gare munye, aise te mun namani jäme, ye abko munkwe ngwianta töre jae arato.

35 Ne aise te, Jesuta mun tare-re amne, jatadita mun ngwiankä-re kä käinbti tä gare metre mun-ye, ye abko munkwe ñan kita temen, akwa munkwe tödeka kwatibe janknu bti, ñobtä ñan angwane ye ütiäre abko Ngöbö-kwe jändrän kuin biandi kri munye. **36** Ye abko, Ngöbö-kwe jändrän kuin köböi mikani mun-ye, ye rükadre mun kisete, abko-käre munkwe nünandrekä dite batärekä janknu ja tare nikakäre tödekabtä Jesubti, **37** ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö Jesubtä:

Ni juandre Ngöbö-kwe ye abko gwängwarbe kebera nuke.

Kä ñan kitadre raire ta kwe, aise te rükadi jötrö.

38 Amne ni deme tikwe käta tödeke kwatibe tibti amne ñan ti rükandite kwe, akwa nire nire käkwe trö kwitadreta tie, ye abko käi rabadi nuäre ñakare tibtä, *Habacuc 2.3-4*

nieta kore Ngöbö Kukweibtä.

39 Akwa ni abko ñan tä rikakä-reta ja jiebt, aise te Ngöbö-kwe ñan ni gadrekä, akwa ni abko tödekaka Jesubti, aise te ni ne abko rabadi dianintari nünakäre kärekäre Ngöböbe.

Tödeka Ngöböbti abko bari ütiäre kri

11 **1** Tödeka ye abko jän-drän ngibiata nikwe abko erere rükadi ni kisete abko nita mike era jae amne, jändrän tuen ñakare nie, akwa jändrän ye abko tära era metre tä nebe ruen nie. **2** Ye abko, ni mräkä kirakira käkwe tödekani kore Ngöböbti, ye namani tuen kuin Ngöböye abko Ngöbö-kwe niebare.

3 Erere arato, nita tödeke kwatibe Ngöböbti aibe köböire Ngöbö-kwe kä käinta btä kä tementa dätebare ja kukweibti abko tä nuke gare nie. Akwa jän-drän tuen ñakare nie abkobti Ngöbö-kwe kä käinta amne kä temen dätebare, ye abko tä nuke gare nie, nita tödeke Ngöböbti angwane.

4 Mdakäre abko, Abel käkwe tödekani kwatibe Ngöböbti, aise-te jändrän bari kuin biani kwe Ngöböye etba Caín ye ngwä. Jändrän biani Abelikwe Ngöbö-ye, ye Ngöbö-kwe kani ngäbti amne kuin niebare kwe btä. Angwane Abel nämane tödeke Ngöböbti, ye namani tuen kuin Ngöböye abko Ngöbö-kwe niebare. Ye abko, Abel krütanina, akwa tödekani kwatibe Ngöböbti kwe, yebtä abko kädrie tä mtare. **5** Enoc abko käkwe tödekani Ngöböbti, ye köböire abko Ngöbö nikani ngwena nire kä käin-bti, aise te batibe ñan kwani nitre nünanka yete yeye, ñobtä ñan angwane Ngöbö nikani ngwena

nire kore. Ngöbö ngämi niken Enoc ngwena kä käinbti, känen-kri Enokwe tödekani Ngöböbti, ye abko käi namani nuäre Ngöböbtä abko nieta Ngöbö Kukweibtä. **6** Ye abko, nita tödeke ñakare Ngöböbti angwane, ni ñan raba Ngöbö moto mike nuäre jire chi, ñobtä ñan angwane ni ngämi krötö Ngöbö ken, känen-kri abko Ngöbö tära, ye abko nikwe mikadre era, abti nikwe krötadre Ngöbö ken, amne nita niara känene abko ütiä biandi kwe nie, käkwe ni kadre ngäbti abko rabadre era nikrä arato.

7 Ngöbö-kwe ni jökrä gadrekä ñöte abko Ngöbö-kwe niebare Noéye angwane, Ngöbö ngämi nuene, akwa Noé nämane Ngöbö deme ye jürä ngwen jabtä, käkwe ru sribekare mräkä kwe-kwe diantarikrä, ñobtä ñan angwane Noé abko käkwe töde-kani kwatibe Ngöböbti. Noé käkwe tödekani Ngöbö kukweibti, ye köböire abko ni mda mda gadrekä Ngöbö-kwe abko niara-kwe mikani gare ietre amne, tödekabtä Ngöböbti Noé namani tuen metre Ngöbö ngwäreki, niebare Ngöbö-kwe.

8 Abraham abko Ngöbö-kwe käräbare nüne Canaan angwane, Ngöbö kukwei mikani täte kwe, aise te kä biandre Ngöbö-kwe ie, ye kanti nikani ñobtä ñan angwane tödekani Ngöböbti kwe. Mden kisete nämane nüne, ye kanti kä mikaninkä kwe, bti rikadre mdente ñan nämane gare ie, akwa nikani. **9** Erere arato, Abraham nämane tödeke

Ngöböbti, aise te Ngöbö-kwe käun köböi mikani ie, ye kanti nünabare ni menteni kwrere kwe jure nuäre ngwiandre te. Isaac amne Jacob, ie Ngöbö-kwe kä ye köböi mikani ja kwrere Abrahambe ni arato, käkwe nünabare ju nuäre ngwiandre te arato. **10** Abraham käkwe nünabare kore, ñobtä ñan angwane jura mikani Ngöbö-kwe abko te tö namani näin nüne kärekäre Ngöböbe abko nämane ngibiare. Jura ye abko Ngöbö ara jire käkwe mikanintbe amne Ngöbö ara käkwe jura ye mikani abko Abraham nämane ngibiare.

11 Mdakäre abko, Sara nämane nina kise mriani jabtä amne Abraham abko namanina unsunine, akwa Ngöbö-kwe ngäbäkre köböi mikani ietre, yebti tödeke ni kwatibe kwetre abko köböire ngäbäkre Isaac därebare kwetre Ngöbö diebti, ñobtä ñan angwane Ngöbö-kwe ngäbäkre köböi mikani ietre, ye erere Ngöbö-kwe ja kukwei mikadre täte jökrä, yebti tödekani kwetre, aise te ngäbäkre namani kwetre.

12 Abraham namanina unsunine amne di ñan namanina ngäbäkre ngibiare, akwa Ngöbö-kwe ngäbäkre köböi mikani ie, ye köböire abko Abraham ngäbriänkä namani kwati krübäte ja täritäri muka käinta se kwrere amne üman mren köräbare kwrere, aise te ñan raba tanre.

13 Nitre ye abko krütani jökrä angwane, jändrän köböi mikani ietre Ngöbö-kwe, ye tuani ñakare ja kisete kwetre, akwa tödekani janknu Ngöböbti kwetre. Ye

köböire abko jändrän köböi mikani ietre, ye namani era kräke amne kani ngäbti kwetre. Niara tre nämane nüne ni menteni kwrere amne, nämane nüne jötrö kä nebtä abko niebare jabtä kwetre ni mda mdaye. **14** Nire nire kukwe niekä kore ye abko tä kä mda känene Ngöbö kanti nünankrä jae abko bä mikata jabtä kwetre. **15** Nitre ye töi tätre kä jakwe aibebtä, akräke nämane nüne käne ye kanti rikareta, akwa ñan nikaninta, **16** ñobtä ñan angwane kä bäri kuin, ie niaratre tö namani amne, kä bäri kuin ye abko tä Ngöbö kanti kä käinbti. Ye mden kisete, nitre ye nämane Ngöbö tikwe niere Ngöböye, yebtä Ngöbö nämane ja gaire ñakare, ñobtä ñan angwane juta namanina ükaninte biare kräke Ngöbökwere.

17 Abraham abko käkwe tödekadre janknu Ngöböbti ya, ñakare ya, ye abko Ngöbö tö namani gai, aiseite Abraham ngobo itibe Isaac abko Ngöbökwere müre ketamna ie. Abraham namani biare ngobo itibe müre kete, ñobtä ñan angwane niarakwe tödekani kwatibe Ngöböbti. Ngöbökwere Isaac köböi mikani Abrahamye amne, **18** Isaakri Abraham ngäbriänkä rabadi kwati Ngöbökwere niebare ie, akwa nikani ngobo müre kete, **19** ñobtä ñan angwane Ngöbö di namanena ni krütani mikakareta nire, erere ngobo kwe mikadreta nire kwe nämane gare ie, aiseite nikani ngobo ngwena müre ketadre angwane, ni krütani rükata nire, kwrere

jire Isaac namaninta nire Abraham kisete, Ngöbökwere Isaac kämikamna ñakare ie angwane.

20 Abti Isaac abko käkwe tödekani Ngöböbti, aiseite dre dre rakadrekä ngäbriänkä Jacobobtä amne Esaubtä niara täbti, yebtä ja di biani kwe ietre.

21 Abti Jacob kebera krüte angwane, niara nämane tödeke Ngöböbti, köböire ja di biani kwe José ngobo nibu yeye. Angwane namani gitaninkä mökänbti, käkwe Ngöbö käikitaninkä.

22 Abti José abko jatanina krüte angwane, Ngöbö rikadre nitre israelita ngwenante Egipto bare mento nebebe Canaán, niebare kwe mräkäye. Angwane José kroko jरिकadreta doboi mikadre ja käite Canaán, yebtä abko kukwe ükaninte kwe arato, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

23 Abti Moisés abko därebare angwane, meye amne rün käkwe rükaninte sö krämä Faraón ngäniene, ñobtä ñan angwane niaratre nämane tödeke Ngöböbti. Faraón käkwe ngäbäkre brare brare nitre israelitakwe kämikamna jökrä, ye ngwane Moisés därebare. Akwa Moisés abko namani tuen bä nuäre meyeye amne rünye, abtä Faraón jürä namani ñakare Moisés meyebtä amne rünbtä, käkwe Moisés rükaninte, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

24 Abti Moisés abko namani na ünän angwane, ñan tö namani rabai Faraón ngänkän

ngobo kwrere mda, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti. **25** Erere arato, kä ngwian nuäre jabtä ja mikakäre ngite Ngöbö rüere Faraón kanti, ye mikani ütiäte ñakare kwe jae amne bäri tö namani ja tare nikai mräkä israelita ben gwai-re. **26** Mdakäre abko, Kristo rabadre mikani ütiäte, abkokäre Moisés rabadre tuen ngwarbe ni mda mdaye, ye Moisés tö namani bäri, aiseite jändrän kuinkuin ütiäte krikri Egipto yete, ye namani ütiäte ñakare kräke, ñobtä ñan angwane Ngöbökwere jändrän bäri kuin biandre ie tödekabtä Ngöböbti, yebtä Moisés töi nämane. **27** Erere arato, Moisés nämane Egipto angwane nämane tödeke Ngöböbti, köböire nikani nitre israelita mda mda ngwenante Egipto bare mento angwane, Faraón mätä namani btä, ye jürä ngwiani ñakare kwe, aiseite Ngöbö tuen ñakare, akwa yebtä ja töi mikani kwe amne ja ñan namani ruen naente ie amne nikani janknu mentokwäre Egipto bare mento. **28** Erere arato, Moisés kwe Pascua nuenbare amne jändrän däre metakamna jukwebtä kwe nitre israelitareye, ñobtä ñan angwane Moisés nämane tödeke Ngöböbti, aiseite jändrän däre metakamna jukwebtä kwe, angele ni kämikaka käkwe ñan nitre israelita ngobo mubai kämikadre jire iti abkokäre.

29 Yebti nitre israelita abko nikani Mren Tainte ta angwane,

kä namani nõtare kanti ta nika-ni, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti; akwa nitre Egiptobo nikani Mren Tainte ta nitre israelita jiebti angwane, ñobti nikaninta jökrä täte käkwe müre ketani jökrä.

30 Abti ki mikani juta Jericó bti abko bare nitre israelita käkwe dikakabare köbö kükü angwane, Ngöbökwere ki ye juani jökrä temen, ñobtä ñan angwane niaratre nämane tödeke Ngöböbti aiseite.

31 Erere arato, juta Jericó yete abko nitre israelita jananbare kä tuenbti tiebe angwane, meri iti bti kä ngwarbe nämane nüne yete kädian nämane Rahab abko käkwe tödekani Ngöböbti, aiseite nitre kä tuabti kä ye kani ngäbti kuin kwe, aiseite nitre nünanka juta Jericóte ye kämikani nitre israelitakwe angwane, meri Rahab ye abko kämikani ñakare kwetre ni mda mda ben gwaire.

32 Ne abko, nitre mda mda käkwe tödekani Ngöböbti, yebtä abko tikwe blitadre ja täritäri jökrä, ye ngwane kä ñan rabadre täte tie blitakrä btä. Tikwe blitadre Gedeónbtä, Barabtä, Sansónbtä, Jeftébtä, Davibtä, Samueli btä amne ni mda mda Ngöbö kukwei niekä yebtä angwane, ñan ñan rabadre täte tie blitakrä btä. **33** Ni ruäre käkwe tödekani Ngöböbti, köböire kä dianinkä kwe tre ni mda mdakän rübtä. Ruäre abko käkwe kukwe ükaninte kuin metre ni mda mdakrä angwane jändrän köböi biani Ngöbökwere

nükani ni ruäre kisete, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti. Ni ruäre abko kākwe lion kada ketani, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti.

34 Erere arato, ni ruäre kākwe tödekani Ngöböbti abko köböire ñukwä jutra krübäte ötaninte kwetre amne, ni ruäre abko kāmika tö namani ngitrabti angwane kwäräbēbare kwetre, tödeka Ngöböbti ye köböire. Erere arato, ni ruäre di jatani krüte rübtä, akwa tödeka Ngöböbti, ye köböire Ngöbökwē mikaninta dite, kākwe rüe ganainbare kwäräbe rübtä.

35 Mdakäre abko, meri ruäre kākwe tödekani Ngöböbti abko köböire mrākä krütanikrütani abko Ngöbökwē mikaninta nire. Ni ruäre abko nämane tödeke Ngöböbti, aiseite mika nämane ja tare nike angwane, ñan tikadreteta, ie tö namani, ñobtä ñan angwane Ngöbökwē niaratre mikadita nire bobuta abko rabadre bāri kuin nämane nütüre, aiseite nämane biare krüte.

36 Amne ni mda abko mikani yakrä jae tödekabtä Ngöböbti amne kwata metani amne mākāninte kadenanbti, bti kitani ngite käre, ñobtä ñan angwane nämane tödeke Ngöböbti. **37** Ni mda abko nämane tödeke Ngöböbti, aiseite kāmikani jäbti amne, ni mda abko tikaninkä ötöbu ta sierrabti amne ni mda abko kāmikani ngitrabti tödeka dokwäre Ngöböbti. Amne ni mda abko nämane nüne bobre, käre nämane obeja amne chibo kwata

aibe kite jabtä abko te nämane dikekä nekwäre sekwäre abko nämane ja tare nike amne nämane moto ulire, tödeka Ngöböbti dokwäre. **38** Nitre ye abko bāri ütiäte nitre Ngöbö rüe ye ngwä. Niaratre kākwe nünabare käre ketareketare te käre kaibete amne nämane nüne ngitio bäre temen. Erere arato, nämane nüne jākwa-ta mkäte amne käre mkä mda mdate kwäräkwärä, akwa niaratre jökrä nämane tödeke Ngöböbti.

39 Akwa Ngöbökwē jändrän köböi mikani, ye nitre tödekaka Ngöböbti nünanka Jesu känenkri ye kākwe ñan tuani jire ja kisete, akwa nämane tödeke janknu Ngöböbti, yebtä abko nämane ütiäte kri Ngöbökrä. **40** Ye abko, Ngöbökwē jändrän bāri kuin köböi mikani nikrä Kristo köböire, ñobtä ñan angwane ni aibe ben gwaire Ngöbö tö namani ni tödekaka bti nünanka kira ye mikai metre abko köböi mikani kwe.

Ngöböta ngäbriänkä kwekwe töi den

12 **1** Kore ni kwati kākwe tödekani era metre Ngöböbti ni känenkri. Ni ye abko käre ni die mike nüne Kristo kräke. Ye aiseite ni yebtä ari töbike amne jändrän jökrä käre ni drätäkekä amne kukwe kāmekäme Ngöbö rüere te nita nibrente, ye abko ari kite jökrä temen, bti käre kuin kukwäre nita neen, ye kukwäre ari ja die mike bāri niaratre janknu. **2** Akwa nita tödeke

Ngöböbti ye abko käre kite Jesu köböire amne Jesu ara jire kākwe ni mikadi tödeke bāri kuin metre Ngöböbti, aiseite Jesu yebtä ari ja okwä mike kwatibe. Jesu abko müre ketani krusobtä angwane, namani ja gaire ñakare krütabtä nikrä krusobtä, ñobtä ñan angwane Jesu kākwe ja tare nikadre, yebti käre rabadreta bāri nuäre krübäte bti käre käre nbtä namanina gare ie, aiseite namani biare ja tare nike. Ye erere bkänä, Ngöbö nikani Jesu ngwēnante käre käre nbtä amne namani tākānintbe käre gobrānkä Ngöbökwē ye küde ruenkri sete, ye abko Jesukwe sribi nuenbare täre jökrä abko käre bäre mike.

3 Ne aiseite nitre kukwe kāmekäme nuenkä kisete Jesu kākwe ja tare nikani kri käre, yebtä munkwe töbika kuin ja käre, ñobtä ñan angwane ja tare nikadre ño abko Jesukwe bäre mikani na nie. Mun ñan rabadre dräre amne mun ñan di krütadre ja tare nikabtä, abkokäre munkwe töbikadre Jesubti. **4** Ye abko, munta rüre kukwe kāmekäme rüere nünakäre deme Ngöbökrä gare tie, akwa mun ngämi krüte jire iti rübtä kukwe kāmekäme rüere. **5** Munta ja tare nike, akwa Ngöbö Kukwei tö tikani munbtä abko raba mun moto miketa nuäre, ye käre nikwitaninkä munbti. Mun abko Ngöbö ngäbriänkä abko Ngöbö Kukwei tö niere krörö:

Ti ngobo tikwe, ni Dänkien käre mätäre munbtä, ngäbäre jakwe kwrere,

ye munkwe ñan mika ngwarbe jae. Amne ni Dänkien kākwe mun ka olobti, yebtä mun ñan di krüte nünanbtä niarākäre, **6** ñobtä ñan angwane nire nire tareta ni Dänkienkwe, yebtä abko mätäre, amne nire nire kata ngäbä ja ngobo kwrere kwe abko tö kaen olobti,

Proverbios 3.11-12

abko nieta Ngöbö Kukweibti. **7** Ne aiseite munta ja tare nite tödekabtä Jesubti, ye abko mätäre käre Ngöbökwē raba gare munye, ñobtä ñan angwane Ngöböta mun kaen ngäbti ja ngobo kwrere, aiseite tö mätäre käre munbtä. ¿Mun ñan tö mätäre ngäbäre munkwebtä ya? Jänri. **8** Ne aiseite ni jökrä Ngöbö ngäbriänkäre abko bti Ngöböta mätäre. Ngöböta mätäre ñakare munbtä, ye ngwane mun ñakare Ngöbö ngäbriänkä era metre. **9** Bäre mda abko, ni nämane kiakia ngäbäre kwrere angwane, ni rün käre nebtä nämane mätäre nibtä, käre nämane ni kaen olobti, abtä ni nämane mike ütiäte jae. ¿Se abko ni rün käre mätäre nibtä amne tö ni kaen olobti ni mikakäre nüne käre käre jabe abko nikwe ñan mikadre ütiäte jae ya? Jänri, niara bäre mikadre ütiäte jae nikwe! **10** Ñobtä ñan angwane nita nüne jötrö käre nebtä, akwa rün nikwe nämane mätäre nibtä amne nämane ni kaen olobti

jändrän mden mden nämane nebe tuen dbe ie, ye erere nämane mätäräre nibtä. Akwa Ngöböta mätäräre nibtä, käta ni kaen olobti, ye abko bäri kuin amne ütiäte nikrä, ñobtä ñan angwane ye köböire abko ni rabadre deme Ngöbö kwrere. **11** Ni mda tä mätäräre nibtä, käta ni kaen olobti, ye näire abko tä nebe tuen tare nie bkänä, akwa kukwe btä mätäräta nibtä ye tä nüke gare era metre nie angwane, tä ni die mike nüne era metre amne kuin jäme Ngöbö ngwärekre. Ne aisetse mätäräta nibtä amne ni kata olobti, ye abko kuin nikrä.

12 Ne aisetse nire nire küde tä nebe dräre ie amne ngüreta nebe di ñakare ie, ye kwrere mun di kitera krüte ja tare nikabtä ne ngwane, ja di miketa munkwe amne, **13** ji ükete kuin metre ja käne munkwe, ye köböire ni mda mda ngüre bren ie, kisete tä näin ni nakwente kwrere ye abko ngüre rabadreta kuin metre dikekä amne ñan di krütadre, abkokäre munkwe ja di mikata näin janknu Jesube.

Ñan trö kwitadre Ngöböye

14 Mdakäre abko, munkwe ja töi mika kwatibe nünakäre jäme ni jökrä ben amne munkwe ja töi mika kwatibe nünakäre deme Ngöbökrä, ñobtä ñan angwane nikwe ñan nünandre deme, ye ngwane nikwe ñan ja tuadre ni Dänkienbe. **15** Erere arato, Ngöböta ja moto mike kuin munkrä, yebti mun ñan rabadrete jire iti, abkokäre

munkwe ja ngibia. Erere arato, nane ni ruäre moto romon krübäte dikaro ni mdakrä, ye ngäniene munkwe ja ngibia kwärikwäri, ñobtä ñan angwane ni romon kore käkwe ñan kukwe käme ye kitadre temen, ye ngwane kri ngätri tä niren kri, ye kwrere ni moto romon abko rabai bäri romon krübäte amne, niara käkwe ni mda ngwiandre ja mike ngite ja kwrere, aisetse munkwe ja ngibia kukwe ye ngäniene.

16 Mdakäre abko, munkwe ñan ja mika gure tiebe ni mda mdabe amne jändrän kuin deme, ye ie munkwe ñan trö kwita Esaúkwe nuenbare kira ye kwere. Esaúkwe jändrän kuin rürü-moinbare jakän etba Jacoboye. Esaú abko mubai, aisetse niara die mikadre rünkwe, akwa mröbatibe btä jändrän kuin ye rürü-moinbare kwe jakän Jacoboye. **17** Yebti dre nakaninkä Esaútbtä, ye garera munye abko krörö: Esaú abko mubai, aisetse rünkwe ja di biandre ie abko tö namani, akwa rün käkwe ja di bianina Jacoboye, aisetse trö kwitani jire-käbe kwe ie. Esaú käkwe jändrän ye müaibare kri krübäte, akwa ja ñan namani nuene kräke. Ne aisetse Esaú käkwe trö kwitani jändrän kuin demeye, ye kwrere munkwe ñan nuendre.

18 Mdakäre abko, mun jatani tödeke Jesubti angwane, ñan jändrän tuen abko kukwäre mun jatani nitre israelita kwrere, ñobtä ñan angwane kira nitre israelita nukani Ngitio Sinaí

känti, ye kanti Ngöbökwé ja bá mikani ütiäte kri abko krörö: Nukwä namani tuen jutra ngitie-kä ietre amne kä namani tuen iko ietre amne kä namani tuen diore ietre amne kä namani tuen ñüre ietre. **19** Erere arato, drü kukwei jarabare ietre amne Ngöbö kukwei jarabare ietre. Nitre israelita käkwe Ngöbö kukwei nuani kore ye abko Ngöbökwé ñan ñäkädre mda ietre abko namani ribere, **20** ñobtä ñan angwane Ngöbö namani kukwe ükete tare krübäte ye abko namani mate tare btäre Ngitio Sinaíbtä abko krörö: Nire nire käkwe ngoto mikadre Ngitio Sinaíbtä abko kämikadre jäbti, akwa ñan kämikadre jäbti ne ngwane, kämikadre bukobti, ye abko ni nire ya o jändrän ngwarbe, akwa kämikadre kore, Ngöbö namani niere, ye abko nitre israelita käkwe kukwe nuani. Akwa mun abko jatani tödeke Jesubti angwane, drü kukwei jarabare ñakare munye amne Ngöbö kukwei jarabare ñakare munye arato nitre israelita kwere. **21** Jändrän krübäte nakaninkä Ngitio Sinaíbtä, ye abko nitre israelita käkwe tuani, aisetse Moisés ara jire käkwe niebare krörö: Ti nibi nekwetekä krübäte Ngöböbtä, aisetse ti nibi grükekä jökrä ngrabare, niebare kwe.

22 Akwa munkwe tödekani Jesubti angwane, mun jatani Ngitio Sionte. Ngitio ye kanti abko Ngöbö nire tä nüne amne ngitio ye abko juta Jerusalén kä käinbti ara abko kanti mun

jatani. Kä ye kanti abko angede mili kabre tä ja ükaninkrö Ngöbö käikitekä. **23** Amne Ngöbö ngäon briänkätre jire jökrä abko Ngöbö Odei mubai kwrere, ñobtä ñan angwane jändrän jire jökrä Ngöbökwé abko niaratrekrä abko käita tikani kä käinbti, niaratre käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe bä mikakäre abko tä ketetibe jökrä, ye kanti mun jatani, munkwe tödekani Jesubti angwane. Erere arato, Ngöbö kukwe ükete kä metre ni jökrä kräke abko ken mun jatani amne, nitre nünankä kuin metre Ngöbö ngwärekre abko Ngöbökwé mikani metre ja ngwärekre abko üai ye ken mun jatani arato munkwe tödekani Jesubti angwane. **24** Amne Jesu köböire Ngöböta kukwe ükete btin nibe abko ken mun jatani amne Jesu däre ni ngite dianka-krä mento nibtä, ye ken mun jatani. Jesu däre ye abko ñakare Abel däre kwrere, ñobtä ñan angwane Abel kämikani Caínkwe abko dokwäre Ngöbökwé mikani ja ngie nuen, akwa Jesu däre abko köböire Ngöböta ni ngite denkä mento nibtä.

25 Ne aisetse ti mräkätre, mtare Ngöböta blite nibe, ye munkwe ñan kitadre okwä kware temen, ñobtä ñan angwane kira Ngöbökwé ñäkäbare Moisés köböire nitre israelitaye, ye niaratre käkwe ñan Ngöbö kukwei mikani täte, abtä Ngöbökwé mikani ja ngie nuen amne kwärabebare ñakare kwetre. Mtare abko Ngöbö kä käinbti ara jire käta ñäke nie, ye ie nikwe trö kwitadre

angwane, nikwe ñan kwäräbedre jire chi. **26** Kira Moisés näire, Ngöbö kukwei kākwe kā temen ne ngwiani ngrenkā Ngítio Sinaí kánti, akwa mtare Ngöbö Kukwei káta niere krörö mda:

Tikwe kā temen ne
ngwiandita ngrenkā bati
mda, ye ngwane kā
kainbti ngwiandi ngrenkā
tikwe arato, *Hageo 2.6*

nieta Ngöbökwé. **27** Ngöbökwé kā ngwiandi ngrenkā bati mda tā niere, ye abko jändrän jökrä dätebare abko Ngöbökwé dian-dikā jökrä mento juankäre ngwarbe kā mrä angwane abko Ngöböta mike gare nie. Ne aise-te jändrän jökrä dätebare abko Ngöbökwé diandikā amne jän-drän ñan diandrekā kā kainbti abko erere rabadi käre-käre aibe rabadi mda.

28 Amne kā ye kánti Ngöböta go-brane, ye ñan raba den-kāta jire abko Ngöböta bien nie amne rabadi käre-käre nikrä. Yebtā abko, ari kuin niere Ngöböye amne ari Ngöbö káikitekā. Erere arato, ari Ngöbö mike ütiäte jae niara jürä ngwiane kwärä, Ngö-bö tö ie, ye kwrere ari nuene, **29** ñobtä ñan angwane Ngöbö nikwe abko krübäte amne ñukwä jutra krübäte kwrere, kākwe jän-drän jökrä amne ni jökrä niara rüere juandi ngwarbe.

Kukwe mrä

13 1 Ne aise-te, munta ja tarere, ye kwrere mun-kwe ja tare janknu ni ja mräkäre tā ja tarere ye kwrere. **2** Erere

arato, ni menteni rüka mun kánti angwane, munkwe ka ngäbti kuin, ñobtä ñan angwane ni kabtä ngäbti kuin kore ni ruäre kākwe angele Ngöbökwé kani ngäbti ja juete abko ñan nämane gare ietre. **3** Mdakäre abko, töde-kabtä Jesubti ni ruäre tā ngite kā teri, ye munkwe ngwian ruentari tare jae amne munta ngite siba ben raba ruen munye, kākwe die mika. Erere arato, tödekabtä Jesubti ni ruäre mikani ja tare nike kri krübäte, ye munkwe ngwian töre jae amne munta ja tare nike siba ben raba ruen munye, kākwe die mika.

4 Mdakäre abko, mun merire brare gure gure kākwe ja mika ütiäte jae kwärikwäri amne munkwe nüna era metre jabe kwäri-kwäri, ñobtä ñan angwane ni gure, akwa tädre ja mike gure bati bati abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen. Erere arato, ni merire brare ja mikaka ngite bätäkä ngwarbe jabe kwärikwäri abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen arato.

5 Mdakäre abko, munkwe ñan ngwian tare dikaro amne jän-drän ño ño tā munkwe, ye abko kái ngwian nuäre jabtā munkwe, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé niebare krörö:

Tikwe ñan ma mikadrete
jire chi kaibe amne,
tikwe ñan kā mikadrekā
jire chi mabtā,

Deuteronomio 31.6

niebare Ngöbökwé. **6** Ye mden kisete, nikwe tödekadre kwatibe Ngöböbti, kākwe niedre krörö:

Ti Dänkien Ngöbö abko ti die mikaka, aise-te nire nire tö raba kukwe nuein blo ti rüere abko jürä ñakare tibtä,

Salmos 118.6-7

ni rabadre niere.

7 Mdakäre abko, nire nire kākwe ji ngwiani mun käne, kākwe Ngöbö kukwei kuin Jesu-btä mikani gare munye, ye abko munkwe ngwianta töre jae. Nitre mun jie ngwianka ye kākwe nünabare ño mun okwäbti, amne tödekani ño Ngöböbti kwe, yebtā munkwe töbika ja käne amne munkwe nüna niaratre kwrere. **8** Jesukristo abko nämänena jän-drin, ara tā mtare amne ara tädi käre-käre. **9** Ne aise-te ni mda jata kukwe mda bā jene dirire mun-ye, ye jiebtā mun ñan rankwa. Ye abko, kukwe ükaninte mröbtā, yebtā abko ni ruäre tā dirire, akwa kukwe ye mikabtā täte ni ñan rabadre ja mike metre Ngö-bö ngwäre-kri, aise-te Ngöbö moto kuin káta ni tarere, yebtā ni rabadre nünenkā dite abko bāri kuin, aise-te mun ñan rankwa kukwe mda mda jiebtā. **10** Ni tödekaka Jesubti abko kräke Jesu krütani krusobtä, akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre tā sribire ju blitakrä Ngöböbe kánti, ye ñan raba sribi kuin nuenbare Jesukwe krusobtä

ye bkäne jire chi, akwa nikrä abko ütiäte.

11 Mdakäre abko, ju blitakrä Ngöböbe kánti nitre blitaka Ngö-böbe ni mda mda diäre dänkien tā niken jändrän ngwarbe däre ngwena Ngöböye Kā Bāri Demente ni ngite diankakäre mento btā, akwa jändrän kāmika nämane kwetre ye abko ngwākā nämane kukwe juta bäre mento. **12** Ye kwrere arato, Jesu krütani ni ngite diankakäre mento nibtä ja däre köböire ni mikakäre de-me Ngöbökrä angwane, krütani juta Jerusalén bäre mento. **13** Ne aise-te, Jesu jänikani juta Jerusalén bäre mento angwane, ni mdakwe mikani ngwarbe jae, ye kwrere ni rikadre Jesube gwaire angwane ni mikadi ngwarbe jae arato, ye ngäbti ari ja mike juto, **14** ñobtä ñan angwane juta nünankrä käre-käre nie ñakare kā nebtā amne, juta mda jatadi btin abko nita näin känene janknu.

15 Ye abko, jändrän bianta kāmikakrä Ngöbö káikitakakäre, ye täte ari Ngöbö káikitekā käre-käre Jesukristo köböire. Ngöbö káikitadrekā nikwe ja kadabti, ye abko jändrän bianta Ngöbö káikitakakäre kwrere. **16** Amne jändrän kuin nuendre ni mda mdakrä, ye munkwe ñan káikwä-taka jabtā, akwa nire nire káta

f 13.12 krütani juta Jerusalén bäre mento. Kira, nitre israelita kākwe niaratre ngite mikani jändrän ngwarbebtā, bti jändrän ye juani kwetre juta bäre mento ni ngite ngwiankäre mento bā mikakäre. Ye kwrere Jesu krütani juta bäre mento, niarakwe ni ngite dianinkä mento nibtä ye bā mikakäre. *Ñake Levítico 4.21; 16.20-28 yebtā.*

jändrän mdei nike, ye abko ie munkwe jändrän jakwe bian niaratre die mikakrä. Ye abko jändrän bianta Ngöböye kwrere arato, aisete käita nebe nuäre Ngöböbtä.

17 Mdakäre abko, nitre mun jie ngwianka ye kukwei mika täte munkwe amne dre dre nue-mna kwetre munye, yebtä abko munkwe ñan kukwei kita temen, ñobtä ñan angwane niaratre käre tä mun ngibiarebti. Erere arato, nitre mun jie ngwianka käkwe sribibare ño abko niedita jökrä kwetre Ngöböye. Erere arato, kä rabadre nuäre btätre sribire munkrä, abkokäre niaratre kukwei mikadre täte munkwe. Amne munkwe ñan sribi mikatare krübäte niaratre kisete, ñobtä ñan angwane ye ñan rabadre kuin munkrä.

18 Mdakäre abko, ja ruen ngite ñakare nunye Ngöbö ngwäre-kri amne nun tö jändrän jökrä nuene kuin metre, aisete munkwe blita Ngöböbe munkrä.

19 Erere arato, Ngöbö diebti ti rabadre niken ja tuenta jötrö munbe yete, abkokäre munkwe blita bäri Ngöböbe tikrä abko ti tö ribei kisere munye.

20-21 Ngöbö kä jäme bianka nie käkwe ni Dänkien Jesu mikaninta nire. Niara däre köböire Ngöbökwé kukwe ükaninte btin mda

nibe abko rabadi kärekäre. Jesukristo abko obeja ngibiaka kri kwrere, käta ni ngibiare kuin. Ngöbö ye abko käkwe mun mika biare jändrän jökräbtä, niara tö dreye abko mun rabadre nuene kuin täte abkokäre. Amne nun abko btä Ngöbö tö dre dre nuein Jesukristo köböire, ye erere nuendi kwe. Kristo aibe mikadre ütiäte kärekäre nikwe. Abko kore se. Amen.

22 Mdakäre abko ti mräkätre tikwe, kukwe tikani chi braibe tikwe mun die mikakäre, ne munkwe ka ngäbti ja moto kuinbti abko ti tö ribei munye.

23 Erere arato, ni mräkä Timoteo kitani ngite kä teri, akwa tikaninante abko ti tö nibi mikai gare munye. Niara rükadre jötrö ti kanti nete angwane, ti näin ngwena siba jabe nebe mun kanti yete basare munye.

24 Mdakäre abko, nitre mun jie ngwianka tä yete, ye kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre tikrä. Erere arato, juta deme Ngöbökwé tä yete, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Nitre nünanka Italia nete käta köbö kuin juen mun jökrä kräke yete.

25 Ngöbökwé ja moto mika kuin mun jökrä kräke amne ja di bian kwe munye. Abko kore se. Ne ngörä.